

Univerzita Pardubice

**Fakulta ekonomicko-správní
Ústav správních a sociálních věd**

Stručná charakteristika nového občanského zákoníku

Petr Brutar

Bakalářská práce

2013

Univerzita Pardubice
Fakulta ekonomicko-správní
Akademický rok: 2012/2013

ZADÁNÍ BAKALÁŘSKÉ PRÁCE

(PROJEKTU, UMĚLECKÉHO DÍLA, UMĚLECKÉHO VÝKONU)

Jméno a příjmení: **Petr Brutar**
Osobní číslo: **E10905**
Studijní program: **B6202 Hospodářská politika a správa**
Studijní obor: **Veřejná ekonomika a správa**
Název tématu: **Stručná charakteristika nového občanského zákoníku**
Zadávací katedra: **Ústav správních a sociálních věd**

Z á s a d y p r o v y p r a c o v á n í :

Vysvětlit cíl práce, kterým je rozbor a zhodnocení nového občanského zákoníku, jenž má nabýt účinnosti dne 1.1.2014; v této souvislosti pak dále zejména:

- stručně charakterizovat stávající právní úpravu soukromého práva, a to zvláště význam a obsah dosud platného a účinného občanského zákoníku, jakož i dalších nejvýznamnějších předpisů této oblasti, jejich vzájemný vztah a nastínit důvody, které zákonodárce vedly k zásadním změnám stávající právní úpravy
- podrobněji popsat a zhodnotit nový občanský zákoník a zmínit i související legislativní změny
- shrnout význam nového občanského zákoníku a navrhnout opatření k nápravě nedostatků (budou-li v dané oblasti při zpracování tématu zjištěny)

Rozsah grafických prací: —
Rozsah pracovní zprávy: cca 30 stran
Forma zpracování bakalářské práce: tištěná/elektronická
Seznam odborné literatury:

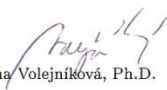
Důvodová zpráva k návrhu občanského zákoníku dostupná k 13.6.2012 na
<<http://www.psp.cz/sqw/text/tisk.sqw?O=6&CT=362&CT1=0>>
ELIÁŠ, Karel et al. Nový občanský zákoník s aktualizovanou důvodovou
zprávou. 1. vydání. Ostrava: Sagit, a.s.,2012. ISBN 978-80-7208-922-2
ŠVESTAKA, Jiří; SPÁČIL, Jiří; ŠKÁROVÁ, Marta et al. Občanský zákoník.
Komentář I. a II.díl. 2.vydání. Praha. C.H.Beck,2009. ISNN 978-80-7400-108-6
Zákon č. 40/1964 Sb., občanský zákoník, ve znění pozdějších předpisů
Zákon č. 89/2012 Sb., občanský zákoník

Vedoucí bakalářské práce: Mgr. Josef Sedláček
Ústav správních a sociálních věd

Datum zadání bakalářské práce: 20. června 2012
Termín odevzdání bakalářské práce: 30. dubna 2013

doc. Ing. Renáta Myšková, Ph.D.
děkanka

L.S.

doc. Ing. Jolana Volejníková, Ph.D.
vedoucí ústavu

V Pardubicích dne 15. října 2012

PROHLÁŠENÍ

Prohlašuji, že jsem tuto práci vypracoval samostatně. Veškeré literární prameny a informace, které jsem v práci využil, jsou uvedeny v seznamu použité literatury.

Byl jsem seznámen s tím, že se na moji práci vztahují práva a povinnosti vyplývající ze zákona č. 121/2000 Sb., autorský zákon, zejména se skutečností, že Univerzita Pardubice má právo na uzavření licenční smlouvy o užití této práce jako školního díla podle § 60 odst. 1 autorského zákona, a s tím, že pokud dojde k užití této práce mnou nebo bude poskytnuta licence o užití jinému subjektu, je Univerzita Pardubice oprávněna ode mne požadovat přiměřený příspěvek na úhradu nákladů, které na vytvoření díla vynaložila, a to podle okolností až do jejich skutečné výše.

Souhlasím s prezenčním zpřístupněním své práce v Univerzitní knihovně.

V Pardubicích dne: 30. 4. 2013

Petr Brutar

PODĚKOVÁNÍ:

Tímto bych rád poděkoval svému vedoucímu práce Mgr. Josefu Sedláčkovi za jeho odbornou pomoc a za velmi cenné rady, které mi pomohly při zpracování bakalářské práce.

ANOTACE

Tato práce se věnuje novému občanskému zákoníku. Nachází se zde v první řadě vymezení současné právní úpravy soukromého práva. Následuje popis vzniku nového občanského zákoníku. Hlavní část práce je věnována samotné charakteristice nového občanského zákoníku, kde se věnuje jeho pěti částem. Tato práce se rovněž snaží tento nový zákon zhodnotit.

KLÍČOVÁ SLOVA

Občanský zákoník, nový občanský zákoník, soukromé právo, rekodifikace

TITLE

Brief characteristic of New Civil Code

ANNOTATION

This thesis deals with the new Civil Code. It starts with the description of current legislation of Private Law, followed by its legislative process. The main part deals with the Civil Code and its five parts. Another aim of this work is also to evaluate this new law.

KEYWORDS

Civil Code, the New Civil Code, private law, recodification

Obsah

ÚVOD.....	10
1 CHARAKTERISTIKA SOUČASNÝCH PRÁVNÍCH PŘEDPISŮ.....	11
1.1 Ústava České Republiky	11
1.2 Listina základních práv a svobod	11
1.3 Občanský zákoník	12
1.3.1 Část první Obecná ustanovení.....	13
1.3.2 Část druhá Věcná práva	14
1.3.3 Část třetí, čtvrtá, pátá.....	14
1.3.4 Část šestá Odpovědnost za škodu a za bezdůvodné obohacení	14
1.3.5 Část sedmá Dědění	14
1.3.6 Část osmá Závazkové právo (§488-§852)	15
1.4 Některé další platné předpisy	17
1.5 Mezinárodní smlouvy	18
2 VZNIK NOVÉHO OBČANSKÉHO ZÁKONÍKU	20
2.1 Důvody vzniku nového občanského zákoníku	20
2.2 Legislativní proces	21
2.2.1 Návrh nového občanského zákoníku.....	21
2.2.2 Schvalovací proces	22
2.3 Diskuze o odložení účinnosti.....	22
2.4 Související zákony s občanským zákoníkem.....	23
2.4.1 Zákon o obchodních korporacích	24
2.4.2 Zákon o mezinárodním právu soukromém.....	25
3 ROZBOR NOVÉHO OBČANSKÉHO ZÁKONÍKU	26
3.1 Struktura občanského zákoníku.....	26
3.2 Část první: Obecná část.....	26
3.2.1 Hlava I: Předmět úpravy a její základní zásady.....	26
3.2.2 Hlava II: Osoby	27
3.2.3 Hlava III: Zastoupení	29
3.2.4 Hlava IV: Věci a jejich rozdělení.....	30
3.2.5 Hlava V: Právní skutečnosti	31
3.3 Část druhá: Rodinné právo	31

3.3.1 Hlava I: Manželství	31
3.3.2 Hlava II: Příbuzenství a švagrovství	33
3.3.3 Hlava III: Poručenství a jiné formy péče o dítě.....	34
3.4 Část třetí: Absolutní majetková práva	35
3.4.1 Hlava II: Věcná práva	35
3.4.2 Hlava III: Dědické právo.....	37
3.5 Část čtvrtá: Relativní majetková práva.....	37
3.5.1 Hlava I: Všeobecná ustanovení o závazcích.....	38
3.5.2 Hlava II: Závazky z právních jednání.....	38
3.5.3 Hlava III: Závazky z deliktů.....	40
3.5.4 Hlava IV: Závazky z jiných právních důvodů	40
3.6 Část pátá: Ustanovení společná, přechodná a závěrečná	41
3.6.1 Hlava I: Ustanovení společná	41
3.6.2 Hlava II: Ustanovení přechodná a závěrečná	41
4 ZHODNOCENÍ A SHRUTÍ VÝZNAMU NOVÉHO OBČANSKÉHO ZÁKONÍKU	42
4.1 Zhodnocení nového občanského zákoníku a doporučení ke zlepšení	42
4.2 Shrnutí významných změn v novém občanském zákoníku	43
ZÁVĚR.....	45
POUŽITÁ LITERATURA	46

Použité zkratky

Sb.: Sbírka zákonů

ČR: Česká republika

EU: Evropská unie

čl.: článek

Úvod

Tématem mojí bakalářské práce je stručná charakteristika nového občanského zákoníku. Hlavním cílem práce je jeho rozbor a následné navrnutí opatření k nápravě problémů v případě, že budou zjištěny.

Nový občanský zákoník by měl nabýt účinnosti dne 1.1.2014. Jedná se o zákon, který nahradí nejen stávající zákon 40/1964 Sb., občanský zákoník, ve znění pozdějších předpisů, ale i velké množství dalších zákonů zabývajících se soukromým právem. Jedná se tedy o jednu z nejvýznamnějších změn v oblasti práva za poslední roky.

V první kapitole bakalářské práce se budu věnovat současné úpravě soukromého práva na území České republiky. Zmíním zde Ústavu České republiky, dále pak Listinu základních práv a svobod. Nejvíce se ovšem v této kapitole zaměřím na v současnosti účinný občanský zákoník. U popisu občanského zákoníku se budu zvlášť věnovat každé části, která je doposud platná a blíže uvedu pasáže, které považuji za zajímavé nebo důležité. V závěru této kapitoly se zmíním o dalších zákonech souvisejících se soukromým právem, ze kterých se většina stane součástí nového občanského zákoníku. Jako příklad lze uvést zákon o rodině. Na konci této kapitoly bych se ještě rád popsal mezinárodní smlouvy, které jsou ratifikovány na území naší republiky a kterými se tudíž řídí naše právo.

Druhou kapitolu bych rád zasvětil samotnému vzniku nového občanského zákoníku. Nejprve bych chtěl zdůraznit hlavní důvody, proč vlastně nový občanský zákoník vzniká. Poté se budu věnovat přípravě a schvalování nového občanského zákoníku. Pokračoval bych diskuzí o odložení tohoto zákoníku, protože návrhy na odložení účinnosti byly již v Poslanecké sněmovně a diskuze na toto téma probíhá neustále. Na závěr této kapitoly zmíním související legislativní změny, hlavně zákon o obchodních korporacích a zákon o mezinárodním právu soukromém.

Třetí kapitola bude věnována samotnému novému občanskému zákoníku. V této kapitole plánuji zevrubněji popsat obsah tohoto nového zákona, tedy všechny jeho části.

V poslední, čtvrté kapitole bych se věnoval zhodnocení nového občanského zákoníku. Taktéž plánuji shrnout novinky, které se nacházejí v tomto zákoníku a nejsou součástí současné právní úpravy.

1 Charakteristika současných právních předpisů

Soukromé právo je v současné době upraveno ve velkém množství právních předpisů, není tedy sjednoceno pouze v jediném. Za základ nejen soukromého práva lze považovat Ústavu České republiky a Listinu základních práv a svobod a proto zde budou zmíněny. O těchto předpisech je i zmínka na začátku nového občanského zákoníku, kde je uvedeno, že soukromé právo musí být vykládáno v souladu s ústavním pořádkem v České republice a s Listinou základních práv a svobod. Ovšem za nejdůležitější právní předpis v této oblasti lze považovat občanský zákoník a velké množství dalších právních předpisů (třeba obchodní zákoník, zákon o rodině,...). Důležité místo v právním řádu České republiky mají i různé mezinárodní smlouvy ratifikované prezidentem republiky.

1.1 Ústava České Republiky

Jedná se o ústavní zákon č.1/1993 Sb.. Je to nejdůležitější právní předpis na našem území. Ústava České republiky začala platit v první den samostatné České republiky (tedy 1. ledna 1993). Ústava České republiky má 113 článků a 8 hlav. Popisuje základní zákonný pořádek v České republice. V hlavě 1 (čl.1 až čl. 14) se nalézají základní ustanovení, jako například ve čl. 3 se nachází informace, že součástí ústavního pořádku České republiky je Listina základních práv a svobod. Čl. 9 říká, že Ústava České republiky může být měněna pouze ústavními zákony. K jejich přijetí je potřeba 3/5 většina poslanců (nyní 120) a 3/5 většina všech přítomných senátorů (tedy není nutné mít 49 hlasů, když někteří senátoři chybí). Hlava 2 (čl. 15 až čl. 53) se věnuje popisu moci zákonodárné, tedy Parlamentu ČR. Parlament se dělí na dvě komory a to Poslaneckou sněmovnu a Senát. Hlava 3 (čl. 54 až čl. 80) se zabývá mocí výkonnou, tedy Prezidentem republiky a Vládou. Dále v hlavě 4 (čl. 81 až čl. 96) věnuje moci soudní, v hlavě 5 (čl. 97) se věnuje Nejvyššímu kontrolnímu úřadu. Hlava 6 (čl. 98) pojednává o České národní bance. Hlava 7 (čl. 99 až čl. 105) se věnuje územní samosprávě v naší zemi a to členění na obce, popisu délky mandátu zastupitelstva, atd.. Hlava 8 (čl. 106 až čl. 113) popisuje závěrečná ustanovení. Ústava byla již několikrát novelizována.

1.2 Listina základních práv a svobod

Listina základních práv a svobod (dále uváděna jen jako „Listina“) je základním dokumentem zaměřeným na lidská práva v České republice. Listina je tudíž pevnou součástí ústavního pořádku České republiky. Listina se dělí na hlavy, kterých má celkem 6 a na články, kterých je celkem 44. Hlava 1 (čl. 1 až čl. 4) popisuje obecná ustanovení., například

že stát je založen na demokratických hodnotách. Hlava 2 (čl. 5 až čl. 23) se zabývá lidskými právy a základními svobodami. Popisuje základní lidská práva a svobody, jako je nedotknutelnost osoby, zákazu nucených prací (až na specifikované případy, jako je vojenská služba, či výkon odnětí svobody), vlastnictví majetku, svobody pohybu či náboženské svobody. Poté se věnuje politickým právům, jako je právo petiční, svobodně se sdružovat, volit a být volen. V hlavě 3 (čl. 24 a 25) se věnuje právům národnostních menšin. Hlava 4 (čl. 26 až čl. 35) se věnuje hospodářským, sociálním a kulturním právům. Hlava 5 (čl. 36 až čl. 40) právu na soudní a jinou právní ochranu. V poslední hlavě 6 (čl. 41 až čl. 44) se nalézají tzv. společná ustanovení. Např. ve čl. 43 říká, že naše země poskytne azyl cizincům, kteří jsou ve své zemi pronásledováni za svoje politické názory.

1.3 Občanský zákoník

V současné době je v České republice účinný zákon č.40/1964 Sb., občanský zákoník. Tento zákoník nabyl účinnosti dne 1.4 1964. Před tímto občanským zákoníkem platil tzv. střední občanský zákoník. Jednalo se o zákon č.141/1950 Sb., který byl přijat z důvodu změny politického systému a ústavy. Tento zákoník navazoval na zákoník vydaný v roce 1811, za vlády císaře Františka I a publikovaným pod číslem 946 Sb.. Užívala se u něj zkratka ABGB. Občanský zákoník ABGB lze považovat za základ občanského práva v zemích habsburské monarchie až do jejího zániku, tedy kromě zemí Uherské koruny. Zákoník vycházel jednak z římského práva a poté taktéž z práva přirozeného. Na základě zákona č.11/1918 Sb., tzv. recepční normy platil v Československu i po zániku Rakouska – Uherska, podobně jako mnoho dalších zákonů. [11, 6]

Současný zákoník byl často měněn, k největším změnám došlo po roce 1989 spolu se změnou politického systému, s nejvýznamnější novelou č. 509/1991 Sb. K dílčím změnám ovšem dochází neustále a jejich frekvence je relativně veliká. Hlavním smyslem úprav, ke kterým docházelo po revoluci, bylo přiblížení českého občanského zákoníku k moderní úpravě soukromých práv v Evropě. Některé změny souvisely i se vstupem České republiky do Evropské unie.

Občanský zákoník končí paragrafem 880, ale to není jejich celkový počet. Velké množství z nich totiž při řadě novelizací vypadlo (nejvíce právě v roce 1991). Jsou zde naopak také některé nové paragrafy a to buďto přidány na závěr zákona (u přechodných a zrušovacích opatření při některé z novelizací) nebo uvedené přímo v zákonu, kde se za jeho číslem nachází písmeno, co značí, že paragraf byl do zákona vložen dodatečně.

Občanský zákoník se dělí se na části, kterých je celkem 9. Ovšem části 3-5 byly po změně politického systému zrušeny. Části se dále dělí na hlavy a ty se v některých případech dále člení do oddílů. Nejobsáhlejší je část osmá, nejméně obsáhlá ze současně platných částí je část devátá, tedy poslední.

1.3.1 Část první Obecná ustanovení

V §1-§122 této části se celkově nachází 9 hlav, ovšem hlavy 6 a 7 jsou zrušeny. Úvod této části se zabývá občanskoprávními vztahy a jejich ochranou. Zde se za důležitou myšlenku může považovat, že účastníci v občanskoprávních vztazích (tedy jak fyzické, tak právnické osoby) mají rovné postavení. Důležité je také zmínit, že ustanovení občanského zákoníku se nepoužijí tehdy, upravuje-li to jiný zákon. Jako příklad, kdy do působnosti tohoto zákona zasahuje jiný zákon lze uvést obchodní zákoník.

Následuje vymezení účastníků občanskoprávních vztahů. Zde například zákoník uvádí, kdy je fyzická osoba způsobilá k právním úkonům. Dále specifikuje, kdo jsou právnické osoby a jaké mají povinnosti.

Následně je řešeno zastoupení. Například v §22 říká, že zástupcem je ten, kdo je oprávněn jednat za jiného jeho jménem. Dále se zde zmiňuje zákonné zastoupení nebo zastoupení na základě plné moci. Zastoupit se můžeme nechat jak fyzickou tak právnickou osobou.

Následující hlava se zabývá právními úkony. Právní úkon je projevem vůle směřujícím ke vzniku, změně či zániku takových práv, které právní předpisy s takovým projevem spojují.

Posléze se zákoník zabývá spotřebitelskými smlouvami. V této hlavě se vychází z velké části ze směrnic přijatých v důsledku propojení našeho práva s právními předpisy Evropské unie.

Předposlední hlava pojednává o promlčení, tedy vymezuje promlčecí dobu. Určuje rovněž, jak dlouhá tato promlčecí doba je u některých případech.

V závěrečné hlavě 9 se vymezují některé základní pojmy, pro běžný život poměrně důležité, jako je osoba blízká, na kterou se často vymlouvají účastníci dopravního provozu při přestupkovém řízení. Za osobu blízkou lze považovat příbuzné v řadě přímé, sourozence, manžela nebo jiné osoby, jestliže by újmu, kterou utrpěla jedna z nich, druhá důvodně pociťovala za újmu vlastní.

1.3.2 Část druhá Věcná práva

Tato část v §123-§180 má celkem 4 hlavy. V začátku této části je řešeno vlastnické právo. Vymezuje se zde pojem vlastník a jeho práva i povinnosti. Je zde rovněž řečeno, že všichni vlastníci mají stejné práva a povinnosti. Ustanovení tohoto zákona ovšem nepoužijí například vlastníci bytů, protože to je upraveno ve vlastním zákoně. Dále tato hlava pojednává o držbě, nabývání vlastnictví a o vydržení.

Následně se tato část zabývá spoluvlastnictvím a společným jměním. Ke konci této části se píše o právech k věcem cizím. Blíže se věnuje například věcným břemenům.

1.3.3 Část třetí, čtvrtá, pátá

Tyto části byly zákonem č. 509/1991 Sb., kterým se mění, doplňuje a upravuje občanský zákoník zrušeny. Část třetí se původně nazývala Osobní užívání bytů, jiných místností a pozemků. Tato část měla celkem 69 paragrafů. Část čtvrtá pojednávala o službách. Tato část měla celkem 161 paragrafů. Část pátá byla o právech a povinnostech z jiných právních úkonů. Zde byla například zmíněna občanská výpomoc. Tato část měla celkem 30 paragrafů. [11]

1.3.4 Část šestá Odpovědnost za škodu a za bezdůvodné obohacení

V §415-§459 této části se nachází celkem 3 hlavy. Na počátku této části se pojednává o předcházení hrozícím škodám. Říká, že každý člověk je povinen předcházet škodám na zdraví, majetku přírodě a životním prostředí, samozřejmě, co mu jeho schopnosti dovolí.

Posléze se tato část zabývá odpovědností za škodu. Mimo jiné je zde uváděno, že každý odpovídá za škodu, kterou způsobil. Dále jsou zde například popisovány případy odpovědnosti za nezletilé a za osoby zbavené svéprávnosti či mající omezenou svéprávnost. Na závěr se část zabývá bezdůvodným obohacením.

1.3.5 Část sedmá Dědění

Tato část má v §460-§487 celkem 6 hlav. V počátku se tato část zabývá nabýváním dědictví a vymezuje zde pojmy, jako například odmítnutí dědictví. Zde je řečeno, že dědic může odmítnout pouze celé dědictví, ne tedy pouze nějakou část (jako třeba, že by odmítl dluhy a rodinný domek by přijal). Dalším pojmem je dědická nezpůsobilost, což říká, že dědit nemůže ten, kdo se proti zůstaviteli, nebo na jeho nejbližších příbuzných (rodiče, děti, manžel, manželka) dopustil úmyslného trestného činu. Dědit může tehdy, odpustil-li mu to zůstavitel. Dále se zde popisuje, za jakých podmínek lze vydědit potomka.

Dále se zde řeší dědění ze zákona, kde je určena posloupnost, kdy, kdo bude dědit. Zákoník zde určuje čtyři skupiny dědiců. Do první skupiny patří děti zůstavitele a jeho manžel či partner (v případě registrovaného partnerství). Zde každý dědí stejným dílem. Pokud zůstavitel nemá děti, dědí se ve druhé skupině. V druhé skupině dědí manžel (nejméně 1/2 majetku), zůstavitelovy rodiče a ti, kteří s ním alespoň rok žili ve společné domácnosti. V případě, že nemá výše uvedené příbuzné, dědí se ve třetí skupině. Pak dědí jeho sourozenci a ti, co s ním žili alespoň rok ve společné domácnosti. Ve čtvrté skupině dědí zůstavitelovi prarodiče. Ve všech čtyřech skupinách v případech, že nedědí daná osoba, dědí její děti.

V polovině této části se pojednává o dědění ze závěti. V závěti musí být vždy uvedeno datum, kdy byla závěť vyhotovena. Závěť musí být vyhotovena v písemné podobě. Zákon připouští podobu psanou vlastní rukou. Druhá varianta je, že závěť není napsána vlastní rukou, ale že je podepsaná před 2 svědky, kteří tu závěť pro potvrzení pravosti podepíší. Další přípustný model je napsání závěti formou notářského zápisu.

Dále je zde vymezeno, kdo je správcem dědictví do doby, než se dědické řízení uzavře. Určuje se zde taktéž jaké má povinnosti. Posléze se nalézá pojednání o potvrzení dědictví a o vypořádání dědiců a na závěr se zabývá ochranou oprávněného dědice. Jedná se zde hlavně o dědice, o kterém původně nebylo nic známo.

1.3.6 Část osmá Závazkové právo (§488-§852)

Tato část v §488-§852 má celkem 21 hlav a je tudíž nejobsáhlejší. Na počátku se nacházejí obecná ustanovení. Nejprve jsou vymezeny základní pojmy, jako je třeba vznik a obsah závazků. Dále je zde například pojednáno o společných závazcích. Je zde řečeno, že pokud má témuž věřiteli splatit dluh více dlužníků společně, může ho vymáhat na jakémkoli z nich. Takto to může být upraveno buďto zvláštním právním předpisem, rozhodnutím soudu, nebo společnou dohodou. Dále se zde dá dočíst o změně v osobě věřitele, popřípadě dlužníka. Postoupit pohledávku lze i bez souhlasu věřitele, ale musíme mu to bez zbytečných odkladů sdělit. Poté je zde popisováno, jak lze zajistit závazky. Zákon dále uvádí například smluvní pokutu, ručení, dohodu o srážkách ze mzdy, zástavní smlouvu, popřípadě i některé jiné způsoby. Na závěr je zde pojednáno o zániku dluhu. K tomu může dojít splněním dluhu, dohodou, kde se domluví věřitel s dlužníkem na nových podmínkách, dále ke splnění dluhu může dojít uplynutím doby, nebo narovnáním. K zániku dluhu může dojít i smrtí jedné z osob, je-li to tak ujednáno

Následuje popis kupní a směnné smlouvy. Za kupní smlouvu lze považovat smlouvu mezi subjekty, kde je nutné za zboží zaplatit. Zde se například uvádí, že pokud je prodávajícím známa vada výrobku, musí na ni kupujícího upozornit. Směnečná smlouva je uzavírána v případě směny věc za věc. Jako další smlouvu popisuje smlouvu darovací. Tato smlouva musí být písemná pouze v případě, že je darována nemovitost, nebo že u movité věci nedochází rovnou k převzetí věci. V případě darování a předání věci v tu samou dobu není třeba darovací smlouvy v písemné podobě uzavírat. Dárce se může domáhat vrácení daru za předpokladu, že obdarovaný se k dárci či členům jeho rodiny chová tak, že hrubě porušuje dobré mravy. Posléze následuje smlouva o dílo. Je zde řečeno, že ten, kdo práci vykonává, musí dodat výrobek (stavbu) ve smluvené podobě a čase. Na případnou změnu ceny musí zhotovitel objednavatele upozornit a ten může od smlouvy odstoupit. Musí ovšem uhradit již zaplacené náklady zhotovitele.

Následují smlouvy o půjčce a o výpůjčce. Ve smlouvách o půjčce se občanský zákoník věnuje půjčkám pouze mezi občany. V případě, že je půjčováno od banky či jiné peněžní společnosti, použijí se ustanovení obchodního zákoníku. Oproti tomu výpůjčka se týká pouze věcí, tudíž ne peněz.

Posléze se popisuje nájemní smlouva. Zde se pojednává například o nájemném (povinnosti kdy, jak, za co platit a tak podobně, ovšem nevymezuje výši nájemného), dále pak o typech skončení nájmu. Následně jsou zde zmíněny různé vztahy pronajímatele a nájemce. Poté se zde popisuje podnájem bytu, popřípadě podnájem jeho části. Nájem a podnájem nebytových prostor je upraven v zákoně č. 116/1990 Sb.

Následující hlava se zabývá příkazní smlouvou. Touto smlouvou zákon rozumí, že příkazník pro příkazce obstará nějakou věc, nebo pro něho vykoná jinou činnost. Za to, co slíbí, pochopitelně odpovídá i v případech, kdy splnění přenechá na někom jiném.

Dále se zde popisuje jednatelství bez příkazu, zabývá se případy, kdy někdo jedná za někoho druhého a to jak z důvodu odvrácení škody, tak i z jiných pohnutek. Následuje vymezení dalšího množství smluv. Konkrétně se zde jedná o smlouvě o úschově, ve které je uvedeno, že ten u koho je věc v úschově musí jednat tak, aby se věc nepoškodila. Další smlouvou je smlouva o ubytování. Následuje smlouva o přepravě a poté smlouva zprostředkovatelská, která popisuje případy, kdy někdo zprostředkuje sjednání smlouvy pro někoho jiného za úplatu.

Následuje popis vkladů, tedy práva a povinnosti vkladatele a peněžního ústavu. Následně se zde uvádí různé formy vkladů (vkladní knížky, vkladní listy, a další druhy vkladů). U vkladních knížek je důležité zmínit, že pokud s ní není po dobu 20. ti let nakládáno a není ani v bance předložena k doplnění záznamů, ruší se vkladový vztah. Vkladatel má právo na výplatu zrušeného vkladu.

Následuje smlouva o sdružení, kde se popisují podmínky sdružení osob a poté se zde nachází smlouva o důchodu. Dále se nalézá popis sázek a her, veřejné soutěže a veřejného příslibu.

Na závěr tato část popisuje cestovní smlouvu, tedy smlouvu mezi cestovní kanceláří a zákazníkem a různá práva a povinnosti obou smluvních stran. Je zde výslovně napsáno, že smlouva musí být písemná a to, jaké má obsahovat náležitosti. Také v §852c říká, že cestovní kancelář může v cestovní smlouvě uvést, že může jednostranně zvýšit cenu zájezdu maximálně 21 dní před plánovaným odjezdem a to v případech:

- a) že došlo ke zvýšení cen za dopravu
- b) že došlo ke zvýšení plateb spojených s dopravou (třeba letištní taxy)
- c) že dojde ke zvýšení směného kurzu koruny alespoň o 10% v porovnání s kurzem použitým při tvorbě ceny zájezdu.

1.3.7 Část devátá Závěrečná, přechodná a zrušovací opatření (§853-§880)

Nejkratší z platných částí co do počtu paragrafů. Tato část má celkově 9 hlav. Na počátku popisuje obecná ustanovení, která říkají, že občanskoprávní vztahy, pokud nejsou zvláště upraveny ani tímto, ani jiným zákonem, se řídí ustanoveními tohoto zákona, která upravují vztahy obsahem i účelem jim nejbližší. Závěr této části, potažmo celého zákoníku se věnuje přechodným a zrušovacím ustanovením k úpravám účinným od různých dat novelizací. Postup je zde logicky chronologický, tedy od nejstarších změn po změny nejnovější.

1.4 Některé další platné předpisy

Do oblasti soukromého práva můžeme dále zařadit velké množství zákonů, popřípadě podzákoných právních předpisů. Mezi tyto předpisy patří třeba nařízení vlády, nebo vyhlášky ministerstev. U zákonů zde uváděných se většinou jedná o zkrácený název.

Za zákony v této oblasti můžeme považovat například: zákon č. 97/1963 Sb., o mezinárodním právu soukromém a procesním, který ovšem bude nahrazen zákonem č. 91/2012 Sb., o mezinárodním právu soukromém. Jako další se dá uvést zákon č. 121/2000

Sb., autorský zákon, který se zabývá právní ochranou autorských děl, kdy má člověk právo být autorsky chráněn a kdy toto právo zaniká. Další je zákon č. 634/1992 Sb., o ochraně spotřebitele, který se zabývá povinnostmi obchodníků k nám, tedy zákazníkům a tudíž i právy, které mi jako spotřebitelé máme. Dalším předpisem je zákon č. 59/1998 Sb., o odpovědnosti za škodu způsobenou vadou výrobku, kde nalezneme, kdy odpovídá výrobce za škodu, a kdy hradí konečnému zákazníkovi odškodnění způsobené tímto špatným výrobkem.

Další je zákon č. 72/1994 Sb., o vlastnictví bytů, jenž se zabývá vlastnictvím a spoluvlastnictvím bytů, popřípadě nebytových prostor. Poté se zde nalézá zákon č. 116/1990 Sb., o nájmu a podnájmu nebytových prostor, který popisuje vztahy při pronájmu například výrobních hal. Zmiňuje zde rovněž práva a povinnosti obou smluvních stran. Dále lze uvést zákon č. 94/1963 Sb., o rodině, který popisuje rodinné právo, manželství, vztahy rodičů a dětí, popřípadě výživné. Tyto zákony přestanou platit 1. 1. 2014, z důvodu nabytí účinnosti nového občanského zákoníku. Ze stejného důvodu přestane platit velké množství dalších zákonů, částí zákonů či podzákonných norem. Jejich přesný výčet se nalézá v novém občanském zákoníku v ustanovení §3080.

V neposlední řadě se musí uvést ještě dva zákony spadající do problematiky soukromého práva. Je to zákon č.513/1991 Sb., obchodní zákoník zabývající se problémy s podnikáním a tím souvisejícími náležitostmi a zákon č. 262/2006 Sb., zákoník práce, který se zabývá všemi možnými skutečностями, které se vyskytnou v pracovním procesu.

1.5 Mezinárodní smlouvy

Mezinárodní smlouvy mají tzv. aplikační přednost před českými zákony. Tyto smlouvy jsou pevnou součástí českého právního řádu. Mezinárodní smlouvy musí být v České republice ratifikovány prezidentem. Dělí se na smlouvy dvoustranné (mezi dvěma státy) a mnohostranné (je zde více zúčastněných zemí).

Dvoustranné mezinárodní smlouvy představuje zejména řada mezinárodních smluv a ujednání týkajících se právní pomoci (ve věcech občanských, rodinných, obchodních nebo trestních) a konzulárních úmluv. Tyto smlouvy se uzavírají mezi dvěma státy. Dvoustranná smlouva například je: Dohoda mezi vládou České republiky a vládou Spojených států amerických o posilování spolupráce při prevenci a potírání závažné trestné činnosti. V současné době je jich 488. [10]

Oproti tomu existují ještě smlouvy mnohostranné, kde je zúčastněno více států. Jedná se o smlouvy zabývající se lidskými právy, ochranou životního prostředí, zdravotnictví, sociálního zabezpečení či smlouvy v rámci nějakých společenství (např. EU, NATO,...). Jako příklady lze uvést: Úmluvu proti mučení a jinému krutému, nelidskému či ponižujícímu zacházení nebo trestání, nebo Rámcová úmluva o ochraně národnostních menšin. V České republice je jich v současné době 393. [10]

2 Vznik nového občanského zákoníku

2.1 Důvody vzniku nového občanského zákoníku

Nový občanský zákoník vzniká hlavně z důvodu lepší orientace v právním systému České republiky.

Jako první z důvodů lze vidět snahu, sjednotit předpisy týkající se soukromého práva do jednoho zákona, aby každý člověk přesně věděl, kde najde informace, které potřebuje. Současná podoba občanského zákoníku totiž hlavně z důvodu stáří a stavby nepopisuje mnoho částí právních problémů běžného života. Tyto problémy jsou zahrnuty v jiných právních předpisech. Dochází zde také k paradoxním situacím, kdy dvě věci pro běžného člověka stejné (jako třeba půjčka peněz od banky nebo od kamaráda) jsou posuzovány podle odlišných právních předpisů. Původně ovšem velké množství těchto v této době oddělených zákonů bylo součástí občanských zákoníků již od dob 19. století (tedy zákoníku ABGB z roku 1811). [6]

Dalším důvodem, který je uváděn je, že současný zákoník pochází z doby jiného politického režimu. Důvodem je to, přestože byl současný zákoník již mnohokrát novelizován, že vychází z poměrů 60.ých let a s tím spojenými názory na soukromé právo. Na tuto skutečnost upozorňují i někteří členové vlády, jako je například ministr spravedlnosti Pavel Blažek. [17]

Jako hlavní z důvodů pro nový občanský zákoník je v důvodové zprávě uvedeno, že současný občanský zákoník byl postaven na myšlence jednoty zájmů společnosti a jednotlivce (zájmy jednotlivce byly podřízeny zájmům celku). Tomu odpovídalo pojetí občanského práva jako nástroje řízení společnosti (zájem jednotlivce byl podřazen zájmu státní moci). Logika tohoto pojetí byla opřena o systém jednotně řízené hospodářské soustavy. [6]

Za další důvod je uváděno, že současný občanský zákoník je z velké části zaměřen na majetkové vztahy. Hlásí se taky k principu rovnosti, kde staví na roveň osoby právnické a osoby fyzické což je kritizováno. [6]

V neposlední řadě má také postihnout vývoj České republiky za posledních více než 20 let, tedy od doby tzv. sametové revoluce a zařadit nás v otázce soukromého práva mezi právně vyspělé země v Evropské unii.

Spolu s novým občanským zákoníkem vzniká i množství dalších zákonů, ze kterých jsou nejvýznamnější dva zákony. Je to jednak zákon o obchodních korporacích, který pojednává převážně o obchodních společnostech a družstvech. Tento zákon taky spolu s občanským zákoníkem nahradí obchodní zákoník. Druhým zákonem je zákon o mezinárodním právu soukromém.

2.2 Legislativní proces

2.2.1 Návrh nového občanského zákoníku

K pokusům vytvořit nový občanský zákoník docházelo prakticky ihned po revoluci. K prvnímu pokusu o změnu došlo ještě za existence Československa. Ovšem tento pokus po rozpadu Československa se u nás dále nerozváděl a na Slovensku po dopracování v roce 1997 neuspěl. Další pokus v ČR proběhl v druhé polovině 90.tých let, ovšem tato snaha nedošla ani k věčnému záměru. [6]

V roce 2000 byly z rozhodnutí ministra spravedlnosti Otakara Motejla zahájeny práce na vytvoření nového občanského zákoníku. V roce 2001 schválila vláda věcný záměr vytvoření nového občanského zákoníku. Od této doby se na tvorbě zákoníku pracovalo. Roku 2005 představilo ministerstvo spravedlnosti s tehdejším ministrem Pavlem Němcem první verzi nového občanského zákoníku a zahájilo k němu veřejnou diskusi. Jednotlivé paragrafy byly proto umístěny na internet. Po dobu následujících dvou let byly na téma rekonstrukce občanského práva pořádány odborné konference. V květnu roku 2007, za ministra Jiřího Pospíšila, byla představena druhá verze návrhu občanského zákoníku. V červenci roku 2007 požádalo ministerstvo 38 nezávislých odborníků, aby návrh posoudili. Tito experti většinou podpořili záměr vzniku nového občanského zákoníku a dali řadu připomínek a doporučení. Následně ministerstvo rozdělilo zákoník do deseti částí. Každou část dostala skupina expertů. Každá tato skupina měla za úkol dopracovat svojí část zákoníku. Tyto expertní skupiny ukončily svoji činnost v březnu roku 2008. Poté byl návrh dopracován a propojen. V červnu roku 2008 byl poslán do oficiálního připomínkového řízení. Z důvodu důležitosti zákona byla doba přijímání připomínek prodloužena na 90 dní místo obvyklého jednoho měsíce. [9]

V listopadu 2008, po zapracování připomínek, si nechalo ministerstvo zpracovat jazykový posudek. Z něho vyplynulo, že zákoník je sice srozumitelný i pro občany bez právnického vzdělání, ale také bylo zmíněno, že některé jazykové prostředky v zákoně užívané jsou zastaralé. V lednu 2009 předložilo ministerstvo návrh nového občanského zákoníku vládě.

Vzhledem k politické situaci (pád vlády, pokus o předčasné volby) nebyl touto dobou zákoník přijat. [9]

V prosinci roku 2010, po úpravách, které proběhly na podzim téhož roku, zadalo ministerstvo nové připomínkové řízení, tentokrát v délce již klasické, tedy jednoho měsíce. Na začátku roku 2011 se ministerstvo vypořádalo s řadou příchozích připomínek (bylo jich cca. 2500). Dne 11.4.2011 byl návrh předložen legislativní radě vlády. [9]

2.2.2 Schvalovací proces

Jak již bylo uvedeno, v dubnu 2011 byl návrh nového občanského zákoníku předán legislativní radě vlády. Ta tento návrh projednala. Návrh nového občanského zákoníku byl schválen na zasedání vlády dne 18.5.2011. Návrh předkládal tehdejší ministr spravedlnosti Jiří Pospíšil. [15]

Vláda předložila návrh tohoto zákona Poslanecké sněmovně dne 25.5.2011. V červnu proběhlo jeho první čtení. Poté tento zákon projednaly příslušné výbory sněmovny. Druhým čtením zákon prošel dne 25.10.2011. Zde také při rozpravě padlo velké množství pozměňovacích návrhů. Z přijatých pozměňovacích návrhů lze za nejdůležitější považovat ten, který mění původně zamýšlenou účinnost občanského zákoníku z 1.1.2013 na 1.1.2014. Návrh občanského zákoníku byl ve třetím čtení přijat dne 9.11.2011. Pro návrh hlasovalo celkem 92 poslanců převážně z řad vládní koalice (ODS, TOP 09, VV), ovšem i dva poslanci ČSSD. Naopak proti návrhu hlasovalo celkem 35 poslanců, hlavně z řad KSČM. Většina poslanců opoziční ČSSD se hlasování zdrželo, nebo nezúčastnilo. [12]

Poslanecká sněmovna postoupila návrh zákona Senátu dne 3. ledna 2012. Poté proběhlo v Senátu jednání ve výborech, které přijaly vlastní stanoviska. Senát k tomuto návrhu nakonec usnesení nepřijal a tím pádem zákon putoval k prezidentovi republiky pro podpis. Prezident republiky Václav Klaus zákon podepsal dne 20.2.2012. Zákon byl vyhlášen 22.03.2012 ve Sbírce zákonů pod číslem 89/2012 Sb.

2.3 Diskuze o odložení účinnosti

Diskuze o termínu účinnosti nového občanského zákoníku probíhaly již v Poslanecké sněmovně, jak je již uvedeno. Kromě přijatého pozměňovacího návrhu o účinnosti od 1.1.2014 padl i návrh, aby jeho účinnost byla posunuta na datum 1.1.2015. Tento návrh však neprošel. [12]

To, že se jedná o zákon, kde není výrazná politická shoda, bylo jasné ihned po jeho schválení. Hlavní část odpůrců se nachází mezi politiky KSČM a ČSSD, mezi další odpůrce patří někteří soudci a advokáti.

Jako hlavní argumenty pro odložení účinnosti občanského zákoníku zaznívají názory, že soudci, advokáti, ale i běžní občané, se nestačí za tuto dobu seznámit s novou terminologií, kterou do práva tento zákon přináší. Za další důvod je uváděno, že dojde k rozkolísání stávajícího právního řádu z důvodu zavedení mnoha nových předpisů a změn stávajících právních předpisů v letošním roce 2013. [7]

Dalším argument je, že se nestihnou schválit všechny legislativní změny, které jsou na nový občanský zákoník navázány. V současnosti tyto změny čekají na schválení v Parlamentu České republiky.

Naposledy se o odložení účinnosti občanského zákoníku hlasovalo na půdě Poslanecké sněmovny na návrh poslanců KSČM dne 8.2.2013. Tento návrh chtěl posunout účinnost na rok 2015. Zákon byl ovšem v poměru 69:63 zamítnut. Hlasování kopírovalo rozložení pozic koalice a opozice, kdy vládní poslanci jej chtěli zachovat. Zatím s posledním nápadem na odložení účinnosti přišel na jednání vlády mistr financí Miroslav Kalousek, který chtěl spojit účinnost nového občanského zákoníku s účinností daňové reformy (např. zrušení superhrubé mzdy, či zřízení jednotného inkasního místa). Tento návrh byl ovšem ve vládě zamítnut. Argumenty pro odložení a proti odložení dával dohromady a vládě předkládal ministr bez portfeje a předseda legislativní rady vlády Petr Mlsna. Hlasování proběhlo dne 27.2.2013.

2.4 Související zákony s občanským zákoníkem

Se vznikem nového občanského zákoníku se pojí i změna některých dalších předpisů. Nejvýznamnějšími zákony jsou zákon o obchodních korporacích a zákon o mezinárodním právu soukromém.

Dále je nutné uvést to, že dochází ke změnám v některých dalších zákonech. Za nejpodstatnější je považováno rozdělení civilních soudních řízení do dvou samostatných zákonů. Občanský soudní řád se bude zabývat pouze řízeními spornými, kdežto nový zákon o zvláštních řízeních soudních bude posuzovat řízení nesporná a jiná zvláštní řízení. Za další změnu lze považovat změnu insolvenčního zákona. V neposlední řadě je důležité zmínit zákon, kterým se mění některé zákony v souvislosti s přijetím rekodifikace soukromého práva. Tento zákon pozměňuje celkem 71 zákonů, kterými jsou například zákon o požární

ochraně, zákon o státní památkové péči, zákoník práce nebo zákon o zdravotních službách. Tyto změny zákonů byly zatím schváleny ve vládě, musí je ještě schválit Parlament České republiky a podepsat prezident. [5]

Někde je k těmto změnám přiřazována i tzv. daňová reforma, která by ovšem měla začít platit až od roku 2015.

2.4.1 Zákon o obchodních korporacích

Zákon, který je uveřejněn pod č. 90/2012 Sb., zákon o obchodních společnostech a družstvech, spolu s novým občanským zákoníkem nahradí stávající obchodní zákoník z roku 1991. Zákon nepřebírá všechny problémy zahrnuté v obchodním zákoníku, zabývá se pouze obchodními společnostmi a družstvy. Ostatní ustanovení z obchodního zákoníku přejímá z velké části nový občanský zákoník. Z tohoto důvodu je nutné, aby účinnost těchto dvou předpisů byla od stejného data. Proto tento zákon procházel legislativním procesem ve stejný čas, jako občanský zákoník.

Tento zákon pojednává o obchodních společnostech a různých typech družstev. Zabývá se všemi typy obchodních společností.

Zákon se člení na tři části. Části se dělí na hlavy. Tyto hlavy se dále dělí na díly. Díly se dále někdy dělí na oddíly a ty v některých případech na pododdíly. V tomto zákoně se nalézají celkově 786 paragrafů.

První část se zabývá právě obchodními korporacemi, tedy společnostmi a družstvy. Tato část se dělí celkově na 6 hlav. V hlavě 1 se věnuje obecním ustanovením. Zde se taky definuje, že pod pojmem obchodní korporace lze rozumět obchodní společnosti a družstva. Od hlavy 2 do hlavy 5 se věnuje známým obchodním společnostem, tedy: veřejné obchodní společnosti, komanditní společnosti, společnosti s ručením omezeným a akciové společnosti. V hlavě 6 se zabývá družstvy.

U každého typu těchto společností popisuje jejich založení. Dále se věnuje vlastníkům společností, možnostmi rozšíření (poklesu) počtu jejich vlastníků. Věnuje se také řídicím orgánům společností. V neposlední řadě se věnuje rovněž zánikům obchodních korporací, tedy za jakých podmínek mohou skončit.

S podobnou systematikou postupuje i v hlavě o družstvech, kde se věnuje jejich různým typům. Zde se podrobněji věnuje bytovým družstvům a následně družstvům sociálním.

Část druhá se zabývá závěrečnými a přechodnými opatřeními. Tato část má celkově 2 hlavy. Dále zde například říká, že obchodní korporace se mají novému zákonu přizpůsobit.

Část třetí říká, že účinnost tohoto zákona je od 1.1.2014.

2.4.2 Zákon o mezinárodním právu soukromém

Zákon, který je uveřejněný pod č. 91/2012 Sb., o mezinárodním právu soukromém nahradí starší zákon č. 97/1963 Sb., o mezinárodním právu soukromém a procesním.

Tento zákon popisuje úpravu soukromoprávních a procesních vztahů s mezinárodním prvkem. Zabývá se tedy případy sporů s cizími státními příslušníky. V tomto zákoně je také výslovně napsáno, že přednost před užitím tohoto zákona mají mezinárodní smlouvy platné v naší republice.

Zákon se dělí do 9 ti částí. Tyto části se následně dělí na hlavy. Zákon má celkem 125 paragrafů.

Zákon řeší v prvních třech částech obecná ustanovení. Ve čtvrté části již začíná řešit ustanovení pro jednotlivé druhy soukromě právních poměrů. V této části je rozsáhlá hlava 5 řešící právo rodinné. Další rozsáhlou hlavou je hlava 11 řešící závazková práva. V části páté pojednává o právní pomoci ve styku s cizinou. V šesté části popisuje řízení o úpadku. Sedmá část zmiňuje rozhodčí řízení a uznávání cizích rozhodčích řízení. Osmá část je o přechodných a závěrečných ustanoveních. V deváté části je řečeno, že účinnost zákona je od 1.1.2014.

3 Rozbor nového občanského zákoníku

3.1 Struktura občanského zákoníku

Nový občanský zákoník má celkem 3081 paragrafů a dělí se do pěti částí. První část se nazývá Obecná část, druhá se zabývá rodinným právem. Ve třetí části se nachází popis absolutních majetkových práv, ve čtvrté se pojednává o relativních majetkových právech a poslední část je o závěrečných a přechodných ustanoveních.

Každá část se dále dělí na hlavy. Hlav je v zákoníku celkově 17. Nejvíce hlav (celkem 5) se nalézá hned v první části tohoto zákona. Hlavy se dále většinou dělí na díly. V některých dílech se nacházejí oddíly. Tyto oddíly se následně občas dělí na pododdíly.

3.2 Část první: Obecná část

V §1-§654 této části se nalézá celkově 5 hlav. První hlava říká, co je předmětem úpravy. Rovněž tato hlava vymezuje základní zásady soukromého práva. Ve druhé hlavě se nalézají informace o osobách a to jak o fyzických tak o právnických. Dále se zákoník ve třetí hlavě zmiňuje o zastoupení. V hlavě čtvrté popis a rozdělení věcí dochází k nejnámější změně a to je konstatování, že zvíře není věc. V poslední hlavě se tato část věnuje právním skutečnostem, jako je například právní jednání, nebo promlčení.

3.2.1 Hlava I: Předmět úpravy a její základní zásady

Na začátku této hlavy je řešeno soukromé právo. V úvodu celého zákona se říká, že pokud to zákon výslovně nezakazuje, mohou osoby ujednat práva a povinnosti odlišně od zákona za předpokladu, že to neporušuje dobré mravy, veřejný pořádek nebo právo týkající se postavení osob a to včetně práva na ochranu osobnosti. Soukromé právo musí být vykládáno vždy v souladu s ústavním pořádkem a taktéž ve schodě s Listinou základních práv a svobod. Soukromé právo má chránit důstojnost a svobodu člověka. Soukromé právo vychází zejména ze šesti zásad:

- a) Každý má právo na ochranu svého života a zdraví, jakož i svobody, cti, důstojnosti a soukromí
- b) Rodina, rodičovství a manželství požívají zvláštní zákonné ochrany
- c) Nikdo nesmí pro nedostatek věku, rozumu nebo pro závislost svého postavení utrpět nedůvodnou újmu, nikdo však také nesmí bezdůvodně těžit z vlastní neschopnosti k újmě druhých

d) Daný slib zavazuje a smlouvy mají být splněny

e) Vlastnické právo je chráněno zákonem a jen zákon může stanovit, jak vlastnické právo vzniká a zaniká

f) Nikomu nelze odepřít, co mu po právu náleží

Dále je zde například výslovně řečeno, že zjevné porušení práva nepoživá právní ochrany. Následuje zmínka, že soukromé práva a povinnosti se řídí občanským zákoníkem v tom rozsahu, v jakém je neupravují jiné právní předpisy.

3.2.2 Hlava II: Osoby

Tato hlava se zabývá jak osobami fyzickými, tak právnickými. Každý člověk má přirozená práva a proto je považován za osobu. Pod pojmem právnická osoba se rozumí organizovaný útvar, u kterého je stanoveno, že má právní osobnost. Stát je rovněž považován za právnickou osobu. Dále je zde stanoveno, stejně jako v původním zákoníku, co se rozumí pod pojmem osoba blízká.

Následuje popis fyzických osob. Na začátku je napsáno, že člověk odpovídá za svoje jednání, jestliže je ho schopen posoudit a ovládnout. V případě, že se přivede sám do stavu, kdy není schopen posoudit své jednání, je za své chování odpovědný. Za plně svéprávného je člověk považován od dovršení zletilosti, tedy 18 let. Nezletilý může vykonávat právní úkony přiměřeně svému věku nebo to, co mu jeho zákonní zástupci dovolí. K omezení svéprávnosti u všech osob může dojít pouze v zájmu toho daného člověka. Svěprávnost může omezit soud a to pouze v nutných případech. Soud má také povinnost přiřadit osobě, které omezuje svéprávnost opatrovníka. Opatrovník musí jednat v zájmu toho, koho zastupuje.

Dále se píše o nezvěstnosti. Člověka za nezvěstného může prohlásit soud. Učiní tak v případě, že nezvěstný opustil své bydliště, nepodal o sobě zprávu a není známo, kde se zdržuje. Prohlášení za nezvěstného se může stát na návrh osoby blízké, spoluvlastníka, nebo zaměstnavatele. Nezvěstného lze prohlásit za mrtvého nejdříve po uplynutí 5 let (ve zvláštních případech platí jiné lhůty). Když se po prohlášení za mrtvého zjistí, že dotyčný žije, tak se k prohlášení za mrtvého nepřihlíží, ovšem manželství, které se v důsledku prohlášení manžela za mrtvého zrušilo, se neobnovuje.

Jménem člověka se rozumí jeho osobní jméno a příjmení, případně i další jména, která mu podle zákona náleží. Člověk může pro určitý obor své činnosti, případně i pro soukromé účely přijmout pseudonym. V případě, že je zřejmé, kdo pod pseudonymem jedná, je možné

pseudonym používat i při právním jednání. Je-li pseudonym znám, užívá stejné ochrany jako jméno.

Každý člověk musí ctít svobodné rozhodnutí jiného člověka žít si po svém. Rozšiřování podoby člověka nebo jeho audiovizuálního záznamu je možné, pouze když s tím dotyčný souhlasí. Souhlas není potřeba tehdy, když je záznam použit v zájmu ochrany jiných osob, nebo když se jedná o veřejné vystoupení. Případně lze také využít těchto záznamů pro potřeby novinářů.

Člověk a lidské tělo jsou nedotknutelní. Lidské tělo se nalézá pod právní ochranou i po smrti člověka. V případě, že někdo chce na člověku provést zákrok, musí mu srozumitelně vysvětlit, co tento zákrok obnáší. Tento souhlas musí být písemný v případech, že se odděluje část těla, která se již neobnoví (třeba noha), jedná li-se o lékařský pokus nebo o zákrok, který zdravotní stav člověka nevyžaduje. V případě, že se jedná o stav ohrožující život, není třeba povolení shánět před provedením zákroku.

Dále se tato hlava věnuje právnickým osobám. Právnícká osoba může vzniknout zakladatelským právním jednáním, zákonem, rozhodnutím orgánu veřejné moci, popřípadě jiným způsobem, který je stanovený zákonem. Právnícká osoba je klasicky ustanovena na dobu neurčitou. Při ustanovení právnícké osoby se musí určit její sídlo. Právnícká osoba nemůže být založena, jestliže je jejím účelem porušení práva nebo dosažení cíle nezákonným způsobem. Právnícká osoba může mít orgány jak o jednom členu, tak o větším počtu členů.

Právnícká osoba se zruší právním jednáním, uplynutím doby, rozhodnutím orgánu veřejné moci, nebo dosažením účelu, pro který tato právnícká osoba vznikla. Zrušit se tato osoba ovšem může i z jiných důvodů stanovených příslušnými zákony. Po jejím zrušení je vyžadována její likvidace. Je-li právnícká osoba zrušena při přeměně, není třeba likvidace. Právnícká osoba zaniká dnem výmazu z veřejného rejstříku nebo v případě právnícké osoby, která nepodléhá zápisu do rejstříku dnem skončení likvidace.

Dále se tato hlava věnuje stručně korporacím. Korporaci vytváří jako právníckou osobu společenství osob.

Ke vzniku spolku jsou zapotřebí alespoň tři osoby. Název spolku musí obsahovat slova spolek, nebo zapsaný spolek, přičemž stačí uvést zkratku z.s.. K založení spolku je třeba shoda zúčastněných osob na stanovách. Spolek vzniká dnem zápisu do veřejného rejstříku. Spolek zaniká dnem výmazu z veřejného rejstříku.

Dále se tato hlava věnuje fundaci. Fundace je právnická osoba vytvořená majetkem vyčleněným k určitému účelu. Její činnost je vázána na účel, pro který byla vytvořena. Mezi fundace se zařazují nadace a nadační fondy. Tyto subjekty si jsou poměrně podobné, existují u nich ovšem dílčí rozdíly.

Následně se zde popisuje ústav. Pod tímto pojmem občanský zákoník chápe právnickou osobu založenou za účelem provozování činnosti společensky užitečné nebo užitečné hospodářsky, s využitím své osobní a majetkové složky. Většina právních ustanovení ústavu je shodná s právní úpravou nadací.

Je zde rovněž vymezen pojem spotřebitel. Spotřebitelem je každý člověk, který mimo rámec své podnikatelské činnosti, nebo mimo rámec svého zaměstnání uzavírá smlouvu s podnikatelem, nebo s ním jinak jedná.

Na závěr této hlavy je řešen podnikatel. Za podnikatele se považuje každý, kdo samostatně vykonává na vlastní účet a odpovědnost výdělečnou činnost živnostenským nebo obdobným způsobem. Musí tak činit soustavně a za účelem dosažení zisku. Pod pojmem obchodní firma se rozumí jméno, pod kterým je podnikatel zapsán do obchodního rejstříku (není vždy nutné být v obchodním rejstříku zapsaný). V názvu obchodní firmy je zpravidla uvedeno jméno podnikatele.

3.2.3 Hlava III: Zastoupení

Za zástupce považuje zákon toho, kdo je oprávněn právně jednat jménem jiného. Zástupce jedná osobně, ale může v případě, že to okolnosti nutně vyžadují, pověřit někoho dalšího. Za toho, koho pověřil, ovšem plně zástupce zodpovídá.

Dále bere tento zákon do úvahy zastoupení smluvní, zákonné a opatrovnictví. Zastoupení smluvní vzniká na základě plné moci. V té se rovněž uvádí, v jakém rozsahu bude zástupce zmocněnce zastupovat. Zmocnit lze i právnickou osobu. Zmocnění zaniká vykonáním právního úkonu, pro který bylo sjednáno. U zastoupení smluvního tento zákon dále blíže popisuje prokuru. Prokurou pověřuje podnikatel prokuristu, který je zapsaný v obchodním rejstříku, k právním jednáním, k nimž dochází při provozu obchodního závodu. Při udělení prokury musí být výslovně uvedeno, že se jedná o prokuru, kterou ovšem nelze udělit právnické osobě.

Následně se zákon zmiňuje o zákonném zastoupení a o opatrovnictví. Obě tyto části sledují ochranu zájmů zastoupeného a naplňování jeho práv. Zákonný zástupce se nejčastěji

vyskytuje u nezletilých osob. Zpravidla to jsou jejich rodiče. Zákonný zástupce ani opatrovník nemůže po zastupovaném požadovat za zastupování finanční odměnu. Soud jmenuje opatrovníka osobě, která má omezenou svéprávnost. Pokud není známo, kde pobývá, tak soud jmenuje opatrovníka taky neznámému člověku zúčastněnému při určitém právním jednání. Lze jmenovat opatrovníka i tomu, komu zdravotní stav působí obtíže při správě jmění, nebo hájení svých práv. Opatrovník má udržovat s opatrovaným pravidelné spojení a dbát jeho názorů. V případě, že si někdo nalezne sám správce svého jmění, nelze mu na správu jmění přidělit opatrovníka. Opatrovník je povinen do dvou měsíců vyhotovit soupis spravovaného jmění. Dále se zákon věnuje opatrovnické radě, která ovšem není povinná. Opatrovnická rada je volena osobami blízkými a přáteli opatrovaného. Rada má nejméně tři členy a schází se minimálně jednou ročně. Opatrovnická rada projednává zprávu opatrovníka. Také musí vydávat souhlas se změnou bydliště opatrovance, s jeho umístěním do uzavřeného ústavu, či o zásazích do jeho integrity.

3.2.4 Hlava IV: Věci a jejich rozdělení

V této hlavě se píše o věcech. Věcí je vše, co je rozdílné od osoby a slouží potřebě lidí. V této hlavě se také nalézají pravděpodobně nejznámější část nového občanského zákoníku a to konkrétně v §494. Tento paragraf říká, že živé zvíře má zvláštní význam a hodnotu již jako smysly nadaný tvor. Živé zvíře není věcí. Dále se zde píše, že souhrn všeho, co osobě patří, tvoří její majetek.

Tato hlava se následně věnuje rozdělení věcí. Zde věci například rozděluje na hmotné (mají povahu předmětu, patří sem i ovladatelné přírodní síly, s nimiž se dá obchodovat, jako je například elektřina z vodních elektráren) a věci nehmotné (různá práva, jejíž podstata to připouští a jiné věci bez hmotné podstaty). Další dělení je na věci nemovité (pozemky, stavby) a věci movité (vše ostatní).

V dalším díle této hlavy se popisuje součást a příslušenství věci. Za součást věci je považováno vše, co k ní podle její povahy náleží. Jsou zde vyjmenovány i takové podrobnosti, jako například, že rostlinstvo je součástí pozemku. Za příslušenství věci se rozumí věc vedlejší, která je určena k užívání společně s věcí hlavní (třeba ovladač a televize).

V závěru tato hlava pojednává o cenných papírech. Pod pojmem cenný papír rozumí listinu, se kterou je právo spojeno takovým způsobem, že je po vydání cenného papíru nelze bez této listiny uplatnit, ani převést. Cenný papír může mít dvě formy a to na doručitele, nebo na jméno.

3.2.5 Hlava V: Právní skutečnosti

Na počátku této hlavy se píše o právním jednání. Právní jednání vyvolává právní následky, které jsou v něm vyjádřeny. Kromě toho vyvolává i právní následky plynoucí ze zákona, dobrých mravů či zvyklostí. Vznik, změnu případně i zánik práv lze spojit s podmínkou. Dále se zde píše, že o právní jednání nejde v případech, kdy chybí vůle jednající osoby nebo v případech, kdy nelze pro neurčitost nebo nesrozumitelnost zjistit obsah jednání. Tyto jednání se nazývají zdánlivě právními jednáními. Právní jednání je posuzováno podle obsahu. Každý občan má právo zvolit si libovolnou formu právního jednání. V písemné podobě je nutné u nakládání s nemovitou věcí. Zákon dále dělí listiny na dva typy. Těmito typy jsou:

a) listina soukromá

b) listina veřejná (taková listina, která je vydána orgánem veřejné moci, nebo listina, která je za veřejnou listinu prohlášena zákonem).

Dále se zde vymezují důvody, kdy je právní jednání neplatné. Jako důvody neplatnosti lze uvést, že se právní jednání přičí dobrým mravům, odporuje zákonu nebo na jeho základě má být plněno něco nemožného. Další z variant je jednání osoby, která je duševně nemocná a tato nemoc ji činí neschopnou právně jednat.

Následně jsou zde popisovány právní události. Je zde například uvedeno, kdy se začíná počítat lhůta. Dále je řečeno, že polovinou měsíce se rozumí 15 dní, a že pokud případně poslední den lhůty na volný den (sobota, neděle, svátek), bere se jako poslední možné datum nejbližší následující pracovní den. Tato hlava, potažmo i celá první část se v závěru věnuje promlčení.

3.3 Část druhá: Rodinné právo

V §655-§975 této části se řeší rodinné právo a nalézají se zde celkově 3 hlavy. Toto právo bylo původně součástí jiných právních předpisů (zákon o rodině), ovšem s novým občanským zákoníkem se stává jeho součástí. První hlava řeší manželství, ve druhé hlavě se popisuje příbuznost osob a je zde taktéž celkově pojednáno o dítěti, třetí se věnuje poručenství, jako je opatrovnictví nebo pěstounství.

3.3.1 Hlava I: Manželství

Za manželství tento zákon považuje svazek muže a ženy. Tento svazek vznikne svobodným a úplným souhlasným projevem vůle muže a ženy chtějících vstoupit

do manželství (čili snoubenců). Existuje sňatek občanský (před orgánem veřejné moci), nebo církevní (před orgánem církve). Snoubenci při sňatečném obřadu prohlásí, jaké příjmení budou užívat. V případě, že si ponechají každý svoje příjmení, prohlásí, jaké příjmení budou mít jejich společné děti. Manželství nemůže uzavřít osoba, která je nezletilá (ve výjimečných případech může soud povolit sňatek osobě starší 16 let), osoba, která je již v manželství nebo registrovaném partnerství. Dále se manželství nemůže uzavřít mezi blízkými příbuznými, pěstounem a svěřeným dítětem. Manželství taktéž neuzavírá osoba, která má omezenou svéprávnost v této oblasti.

Manželé mají mít rovné povinnosti a práva. Každý manžel musí brát zřetel při rozhodování o svém povolání či studiu na druhého manžela a na nezletilé děti. Záležitosti týkající se rodiny obstarají manželé buďto společně, nebo je obstará jeden z nich. Manželé mají mezi sebou vyživovací povinnost. K nakládání s věcí, která je součástí obvyklého vybavení domácnosti potřebuje jeden manžel souhlas druhého manžela.

Za společné jmění manželů je považováno to, co nabyl jeden z manželů, nebo oba společně po dobu trvání manželství. Za společné jmění se ovšem nepovažuje to, co:

- a) slouží osobní potřebě jednoho manželů
- b) nabyl darem, děděním nebo odkazem jen jeden z manželů
- c) nabyl jeden z manželů jako náhradu nemajetkové újmy na svých přirozených právech
- d) nabyl jeden z manželů právním jednáním vztahujícím se k jeho výlučnému vlastnictví
- e) nabyl jeden z manželů náhradou za poškození, zničení nebo ztrátu svého výhradního majetku

Snoubenci a manželé se mohou domluvit na jiném manželském majetkovém režimu. Smlouva o manželském majetkovém režimu vyžaduje formu veřejné listiny.

Manželství může být rozvedeno v případě, že soužití manželů je hluboce, trvale a nenapravitelně rozvráceno a nelze-li očekávat zlepšení. V případě, že mají manželé nezletilé dítě, musí soud nejdříve rozhodnout o poměrech dítěte po rozvodu. Manžel se může po rozvodu do 6 měsíců vrátit ke svému původnímu příjmení. Majetek manželů po rozvodu se buďto rozdělí dohodou, nebo manželé o vypořádání požádají soud. Manželství dále logicky zaniká smrtí jednoho z manželů.

3.3.2 Hlava II: Příbuzenství a švagrovství

Za příbuzenství zákon považuje vztah osob založený na pokrevním poutu nebo vzniklý osvojením. Osoby jsou příbuzné buďto v linii přímé (pochází jedna od druhé), nebo v linii vedlejší (tyto osoby mají společného předka). Vznikem manželství vzniká švagrovství mezi jedním manželem a příbuznými druhého manžela. Smrtí jednoho manžela švagrovství nezaniká.

Matkou dítěte je žena, která dítě porodila. Za otce dítěte je považován manžel nebo bývalý manžel do 300 dní po rozvodu. Jiný muž, který se domnívá, že je otcem, musí o tom vydat prohlášení (matka dítěte musí s tímto prohlášením souhlasit). Manžel může do 6.ti měsíců od chvíle, co se dozvěděl o skutečnosti, že otcem dítěte není, popřít své otcovství. Otcovství lze popřít maximálně do šesti let dítěte. Popření otcovství probíhá u soudu.

Dítě má příjmení po rodičích, užívají-li po sňatku stejné příjmení. V jiných případech se běžně volí příjmení jednoho z rodičů. V případě, že rodiče nejsou známi, určí jak osobní (křestní) jméno, tak příjmení soud. Rodiče a jejich děti mají vzájemná práva a povinnosti. Rodiče a dítě si jsou povinni pomoci a podporou. Dítě je například povinno dbát svých rodičů. V případě, že je o dítě řádně pečováno, musí se i ono podílet na péči o chod domácnosti. Rodiče mohou svého nezletilého potomka usměrňovat přiměřenými výchovnými opatřeními. Za dítě mají rodičovskou odpovědnost oba rodiče, pokud některému z nich nebyla odebrána. Tuto odpovědnost vykonávají rodiče přiměřeně vývoji dítěte. Rodiče mají rozhodující úlohu ve výchově dítěte.

Dítě, které je v péči pouze jednoho rodiče, má právo stýkat se s rodičem druhým. Rodiče si musí vzájemně sdělovat důležité záležitosti týkající se jejich dítěte. Rodiče zastupují svého potomka při právních jednáních, ke kterým není doposud způsobilý. Rodiče musí pečovat o jmění dítěte s péčí řádného hospodáře. Rodiče odevzdají jmění dítěti v momentě, kdy nabude plné svéprávnosti (tedy většinou při dosažení věku 18 let).

Pod pojmem osvojení zákon rozumí přijetí cizí osoby za vlastní. O osvojení rozhoduje soud. Mezi osvojitelem a osvojovaným dítětem musí být věkový rozdíl minimálně 16 let. Osvojení nelze provést mezi osobami příbuznými v přímé linii a mezi sourozenci. S osvojením dítěte musí souhlasit jeho rodiče, pokud bylo dítěti alespoň 12 let, musí i ono souhlasit. Souhlas rodiče není vyžadován v případech, že byl rodič zbaven rodičovské odpovědnosti, není schopen projevit svou vůli, nerozpozná následky svého jednání, když rodič o dítě zjevně nemá zájem nebo pokud se zdržuje na neznámém místě a soudu se ho

nepovede vypátrat. Lze o dítě pečovat i před osvojením v případech, že dají oba rodiče k osvojení souhlas. Osvojitelé mají k dítěti rodičovskou povinnost. Dítěti s osvojením zanikají příbuzenské vztahy s původní rodinou. Osvojit lze za určitých podmínek i zletilou osobu.

V závěru této hlavy se píše o tom, že právo stýkat se s dítětem mají osoby příbuzné (jak blíže, tak vzdáleně) nebo i osoby dítěti společensky blízké za předpokladu, že s tím tyto osoby souhlasí. Samozřejmě musí souhlasit i dítě.

3.3.3 Hlava III: Poručenství a jiné formy péče o dítě

V případě, že není žádný rodič, který vykonává rodičovskou povinnost, vykonává tuto povinnost poručník. Soud jmenuje poručníkem osobu příbuznou nebo blízkou. Přihlíží se zde k názorům rodičů. Do doby jmenování poručníka vykonává tuto funkci orgán sociálně-právní ochrany dětí. Poručník má ve své podstatě stejná práva a povinnosti k dítěti jako rodič. Poručník podléhá stálému dozoru soudu. Musí taktéž předložit soudu do 90 dní soupis jmění dítěte a poté podávat soudu pravidelné hlášení. V případě, že jeden z rodičů opět nabude rodičovská práva, poručnictví zaniká.

Další přípustnou variantou péče o dítě je opatrovnictví. Soud může dítěti jmenovat opatrovníka v případech, že je to v zájmu dítěte, stanoví-li to zákon nebo když rodič nehájí dostatečně zájmy dítěte. Lze určit opatrovníka pouze k určitému právnímu úkonu. V případě, že je jmenován opatrovník pro správu jmění, spravuje majetek podle stejných ustanovení jako rodiče.

V případech, že nemůže o dítě osobně pečovat žádný z rodičů a ani poručník, může soud svěřit dítě do osobní péče jiného člověka. Svěření dítěte do péče nenahrazuje péči pěstounskou, ani péči předcházející osvojení. Toto rozhodnutí musí být v souladu se zájmy dítěte. V případě, že o svěření do péče má zájem některý příbuzný, dostane přednost před cizí osobou. Pokud po rodičích, ani jiných příbuzných není možné požadovat výživné, nelze dítě svěřit do péče.

Když o dítě nemůže pečovat žádní z rodičů, ani poručník, může soud svěřit dítě do osobní péče pěstounovy. Rodiče mají dále vyživovací povinnost směrem k dítěti a mohou se svým dítětem stýkat, stejně jako o něm získávat informace. Dítě svěřené do pěstounské péče přiměřeně vypomáhá v pěstounově domácnosti. Pěstounství zaniká nejpozději dnem dovršení zletilosti svěřeného dítěte. Za poslední a nejkrajnější variantu péče o dítě zákon uvádí ústavní výchovu. Ta může být nařízena nejdéle na tři roky. Tuto dobu lze následně prodlužovat.

3.4 Část třetí: Absolutní majetková práva

Tato část se v §976-§1720 věnuje majetkovým právům. Nalézají se v ní celkem 3 hlavy, ale hlava I má pouze 3 paragrafy a to obecné ustanovení. Ve druhé hlavě se nalézají věcná práva. Na počátku je popisována držba dále pak vlastnictví, a to následně přechází do popisu spoluvlastnictví. Dále se například věnuje věcným břemenům, nebo zástavnímu a zadržovacímu právu. V závěru se věnuje správě cizího majetku. Hlava III popisuje právo dědické. Popisuje zde například závět', kdo má ze zákona na dědictví nárok, jaká je posloupnost dědiců. V porovnání se stávajícím zákoníkem zavádí i některé nové pojmy, jako je například dědická smlouva.

3.4.1 Hlava II: Věcná práva

V případě, že je ve veřejném seznamu zaneseno právo k věci, neomlouvá nikoho, že o tomto záznamu neví. Držet lze právo, které se dá převést na někoho jiného, osobní právo není předmětem držby. Vlastnické právo drží ten, kdo se věci ujal.

Všechny věci každého jedince jsou jeho vlastnictvím. Vlastník nakládá se svým vlastnictvím podle sebe, ale musí se držet mezi zákona. Dále je zde například řečeno, že plody, které spadnou ze stromu na sousední pozemek, náleží sousedovi. V případě, že stavba či oprava staveb, popřípadě údržba pozemku vyžaduje vstup na sousední pozemek, majitel tohoto pozemku musí souseda pustit. Soused je povinen nahradit škodu tím vzniklou sousedovi, ke kterému vstupuje.

V případě, že není určeno, či je tzv. rozhrada (plot, zeď, dělicí pozemky,...), považují se za společné. K pozemku, ke kterému se nedá dostat z veřejné cesty, může jeden soused žádat po druhém sousedovi, aby mu povolil za náhradu tzv. nezbytnou cestu. Tuto cestu udržuje ten, v jehož prospěch byla zřízena.

Ve veřejném zájmu může dojít i k vyvlastnění věci (pozemku). Za vyvlastnění věci náleží tomu, koho majetek byl vyvlastněn, náhrada.

Věc, která nikomu nepatří, si může přivlastnit každý. Movitá věc, kterou vlastník opustil (když vlastník nevykonává vlastnické právo alespoň 3 roky) nepatří nikomu. Oproti tomu, když vlastník opustil věc nemovitou (nevykonává vlastnické právo alespoň 10 let) připadá tato věc státu. U opuštěné věci musí být zřejmé, že jí majitel opustil dobrovolně.

Ovšem většinou se má za to, že každý si chce své vlastnické právo podržet, proto nalezená věc nemůže být považována za opuštěnou. Ztracenou věc vrátí nálezce majiteli. V případě, že

neví, komu věc patří, oznámí nalezení věci do 3 dnů obci, kde byla věc nalezena. Tato obec se snaží zjistit majitele. Když se majitel do roka nepřihlásí, může s věcí nakládat ten, komu byla svěřena, jako řádný držitel a pokud se vlastník nepřihlásí do tří let, nabude ten, komu byla věc svěřena, vlastnického práva. Totožné předpisy platí u věci, která je nalezná zazděná, nebo zakopaná. U živých zvířat se postupuje s trochu jinými lhůtami. Nálezce má nárok na nálezné ve výši 1/10 ceny nálezů.

V případě že drží poctivý držitel vlastnické právo po určitou dobu (u movité věci 3 roky a nemovité 10 let) vydrží je a stane se vlastníkem. Musí ovšem prokázat právní důvod, na kterém se jeho držba zakládá. V opačném případě je třeba doba dvojnásobná (tedy 6 a 20 let). Vlastnická práva lze převádět na jiné osoby

Osoby, které mají vlastnické právo k věci společně, jsou spoluvlastníci. Vzhledem k věci jsou vlastníci považováni v úhrnu za jednu osobu. Užitek z věci se dělí podle podílů. Každý spoluvlastník má právo nakládat se svým podílem podle sebe. Každý ze spoluvlastníků má právo v účasti na správě věci. O běžné správě věci se rozhoduje prostou většinou, ale k rozhodnutí o významné změně věci (zlepšení, zhoršení,...) je třeba souhlasu alespoň 2/3 spoluvlastníků. Lze také určit správce společné věci. Nikdo nemůže být nucen setrvat ve spoluvlastnictví. V případě, že lze předmět vlastnictví rozdělit, tak se to učiní. V případě nemožnosti věc rozdělit, koupí podíl jednoho spoluvlastníka jiný spoluvlastník, popřípadě někdo další. Jiné podmínky se vztahují na problematiku bytového spoluvlastnictví. V tomto oddílu se řeší například vznik bytové jednotky, bytového domu, práva každého vlastníka, správa společných prostor a pozemků, popřípadě zrušení bytového spoluvlastnictví.

Dále zákon pojednává o věcných právech k věcem cizím. Zde se nejprve zmiňuje právo stavby. To říká, že pozemek může být zatížen věcným právem jiné osoby mít na, či pod povrchem pozemku stavbu. Tato jiná osoba má předkupní právo k pozemku, vlastník pozemku má zase předkupní právo k právu stavby. Posléze se zákon věnuje věcným břemenům.

Další částí zmíněnou v této hlavě je zástavní právo. Do zástavy lze dát každou věc, se kterou se dá obchodovat. Zástavní právo je zřízeno zástavní smlouvou. Lze zastavit právo k podílu v korporaci za předpokladu, že lze toto právo volně převést. Následně zákon připouští i zastavení pohledávky. Do zástavy lze dát i věc, kterou dlužník nevlastní, ale vlastník věci s tím musí souhlasit. Zastavenou věc může získat ten, komu byla zastavena v momentu, kdy je zajištěný dluh splatný. Postupuje se zde dle sjednaných podmínek. V případě, že je věc zastavena více věřitelům, určí se jejich pořadí podle doby vzniku.

Zástavní právo zaniká většinou v době splacení pohledávky, ale zákon připouští i další možnosti. Zákon dále zmiňuje zadržovací právo (zde se musí vyrozumět ten, komu je věc zadržena a sdělit, z jakého důvodu)

V závěru se tato hlava věnuje správci cizího majetku. Správcem cizího majetku je každý, komu je svěřena správa majetku, který mu nepatří. Správce činí své povinnosti osobně a s péčí řádného hospodáře. Svěřit lze pouze dílčí právní úkoly. Správci náleží odměna za správu majetku. Činnost správce končí odstoupením, odvoláním, osvědčením o úpadku správce nebo uplynutím (dosažením úkolu) doby, na kterou byla správa sjednána.

3.4.2 Hlava III: Dědické právo

Tento zákon přebírá některá ustanovení ze současného občanského zákoníku. Tato část je popsána v kapitole 1.3.5. Ovšem v tomto zákoníku jsou zahrnuty i některé novinky, které současná právní úprava nezahrnuje.

Jako první z novinek lze uvést tzv. dědickou smlouvu. Jedná se zde o smlouvu ve formě veřejné listiny. V momentě, kdy není smlouva v předepsané formě, je považována za závět'. Dědickou smlouvou povolává zůstavitel druhou smluvní stranu za dědice a druhá strana to přijímá. Dědickou smlouvu lze zrušit, nebo změnit pouze dohodou obou smluvních stran. Formou dědické listiny nelze odkázat celý majetek, ale maximálně $\frac{3}{4}$. Dědickou smlouvu znalo naše právo do roku 1950, tenkrát jí však šlo uzavřít pouze mezi manžely. [3, 11]

Za další výraznou změnu lze považovat rozšíření tříd počtu dědiců na 6. První čtyři třídy dědiců zůstávají stejné, v páté třídě dědí praprarodiče zemřelého, stejným dílem praparodiče ze strany otce, i ze strany matky. V šesté třídě dědí zemřelého bratrance a sestřenice a děti prarodičů zemřelého, všichni stejným dílem.

Dále zákon připouští například zřízení odkazu o některé části dědictví pro některou osobu, která nedědí. V tomto případě se jedná o zrychlení řízení, protože ti, jímž se odkazuje některý majetek, nejsou účastníky dědického řízení. Další změnou je, že se již nemusí uvádět důvody, proč zemřelý vydědí potomka.

3.5 Část čtvrtá: Relativní majetková práva

Tato část se v §1721-§3014 dělí celkově do čtyř hlav a přebírá některá ustanovení z osmé části současného občanského zákoníku, která je popisována v kapitole 1.3.6. V první hlavě se tato část věnuje obecně závazkům. Ve hlavě druhé se popisují závazky z právních ujednání, jako je například darování, koupě nebo třeba licence. V předposlední hlavě se věnuje

závazkům z deliktů, tedy například náhradě škody. Poslední a nejkratší hlava se zabývá závazky z jiných právních důvodů. Zde blíže popisuje například bezdůvodné obohacení.

3.5.1 Hlava I: Všeobecná ustanovení o závazcích

Ze závazku má věřitel vůči dlužníkovi právo na určité plnění (nejedná se pouze o peněžní plnění) a dlužník má povinnost toto právo splnění dluhu uspokojit. Závazek vzniká z několika důvodů:

- a) smlouvou
- b) protiprávním jednáním
- c) z jiné právní skutečnosti, která je k tomu podle právního řádu způsobilá

Závazek nejčastěji vzniká smlouvou, ze které musí být jasně zřetelné, kdo jsou smluvní strany. Smlouvu lze uzavřít i jinou formou než písemnou. Smlouva strany v ní uvedené zavazuje, lze ji proto zrušit pouze se souhlasem všech zúčastněných stran.

Neplatná je smlouva, při jejímž uzavírání někdo zneužije tísně, nezkušenosti, rozumové slabosti a tak podobně.

Velikost úroků, mají-li být plněny, je uvedena v ujednané smlouvě. V případě, že velikost úroků ve smlouvě ujednána není, platí se úroky ve velikosti, jaké požadovaly banky v místě bydliště dlužníka v čase uzavření smlouvy. Úroky se platí s ročním zpožděním, pokud je půjčka na dobu delší než jeden rok.

Dalšími typy smluv jsou tzv. spotřebitelské smlouvy. Tyto smlouvy uzavírá spotřebitel s podnikatelem. Od smlouvy, která je uzavřena mimo klasické obchodní prostory lze odstoupit do 14. ti dnů od uzavření smlouvy. V případě, že na toto právo nebyl spotřebitel upozorněn, prodlužuje se tato lhůta o dobu jednoho roku.

3.5.2 Hlava II: Závazky z právních jednání

Na počátku se řeší darování. Když je dar pouze přislíben, nemusí se nakonec obdarování uskutečnit, ale ten, kdo dar slíbil, musí uhradit druhé straně náklady vynaložené s očekáváním daru. Existuje zde i právo odvolat dar, a to v případě, že dárce upadne do takové nouze, že není schopen zajistit svoji nutnou výživu, nebo výživu osoby, na kterou má podle zákona vyživovací povinnost. Toto ustanovení neplatí, jestliže se do této nouze přivedl úmyslně, nebo z hrubé nedbalosti. Dále se dá dar odvolat pro nevděk, a to do jednoho roku od doby, kdy se dárce dozvěděl o tom, že se k němu obdarovaný nezachoval v souladu s dobrými mravy.

Stejně tak lze dar pro nevděk odvolat, když se obdarovaný zachoval špatně k osobě dárci blízké.

Následně je zde řešena koupě. Kupní cena musí být ujednána dostatečně určitě. Náklady spojené s odevzdáním věci kupujícímu nese prodávající, náklady spojené s převzetím věci zase kupující. Věc musí splňovat jakostní požadavky, které byly uvedeny ve smlouvě, popřípadě ukázkovém vzorku. Za vadu je považováno i plnění jiné věci. V případě, že je vadné plnění podstatným porušením smlouvy, může kupující trvat na odstranění vady buďto opravou, nebo dodáním nové věci, popřípadě na přiměřené slevě z kupní ceny, nebo může od smlouvy i odstoupit. V případě, že kupující nedodá prodávajícímu věc v původním stavu, tak kromě několika výjimek nemůže odstoupit od smlouvy, ani požadovat výměnu zboží.

Další zajímavý pojem je výprosa. Pod výprosou zákon rozumí, že půjčitel přenechá někomu bezplatně věc k užívání. Není zde ujednána doba, na kterou se věc půjčuje a ujednání není ani účel půjčky. Tuto věc může ten, kdo ji půjčil požadovat zpátky kdykoliv.

Posléze je řešen nájem. Pronajmout lze věc jak nemovitou, tak movitou. Pronajmout lze i část nemovité věci. Nájemce musí pronajímateli přenechat věc k užívání, nájemce zase na oplátku musí platit pronajímateli nájemné. V případě, že není velikost nájemného ujednána v nájemní smlouvě, platí se nájemné, které je v místě obvyklé, v čase uzavření smlouvy. Podobné podmínky platí i o pronájmu bytů, dopravních prostředků nebo prostor pro podnikání. Každá část má však svoje určitá specifika.

Dále je zde popsání licence. Licenční smlouvou se poskytuje oprávnění k výkonu práva duševního vlastnictví druhé osobě. V případě, že je poskytována licence výhradní (nemůže být poskytnuta další osobě, musí být výslovně uvedeno, že se jedná o výhradní licenci), nebo se zapisuje do veřejného seznamu, musí být uzavřena v písemné formě. Trochu jiná pravidla platí pro licence u předmětů chráněných autorským právem.

Následuje smlouva o dílo. Tou se zhotovitel dané věci zavazuje vykonat dílo pro objednavatele, ten se zase zavazuje, že dílo převezme. Dílem se rozumí zhotovení či oprava věci, pokud to nespadá pod kupní smlouvu. Stavba je dílem v každém případě. Dílo je provedeno v momentě dokončení a předání. Dílo se platí po jeho zhotovení. Cena může být stanovena buďto pevně nebo v návaznosti na rozpočet. Předmětem díla může být i věc nehmotná.

Další zajímavou částí této hlavy je výměnek. Zde si vlastník nemovitosti smlouvou o výměnku vyměňuje při převodu nemovitosti pro sebe, nebo třetí osobu požitky, úkony, nebo

práva sloužící k zaopatření na dobu života. Na základě této smlouvy má také osoba zavázaná k výminku povinnost pomocnými pracemi výměnkáři, když je nemocný, zraněný, nebo v případě stavu jiné nouze. Toto nemusí být výslovně ujednáno ve smlouvě. Právo na výměnek nepřechází na dědice.

Dále se v občanském zákoníku řeší pojištění. Jsou zde vymezeny základní pojmy, jako pojištěný, pojistka, pojistné podmínky,.... Poté se zde věnuje například povinnému pojištění, úrazovému pojištění, životnímu pojištění a mnoha dalším druhům pojištění.

3.5.3 Hlava III: Závazky z deliktů

Na počátku se tato hlava věnuje povinnosti nahradit poškozenému újmu na jmění. Ten, kdo škodil je povinen nahradit škodu. Každý je povinen počínat si při svém konání tak, aby nedošlo k nedůvodné újmě na svobodě, životě, zdraví nebo vlastnictví někoho jiného. Újmu, která je způsobená náhodou, nahradí ten, kdo dal ze své viny k náhodě podmět. V případě, že škodu způsobí osoba, která nemůže posoudit následky svého jednání (nezletilý, duševně chorý,...), nahradí škodu ten, kdo nad dotyčnou osobou zanedbal dohled. V případě, že dotyčný odvrací bezprostředně hrozící nebezpečí, nebo trvající protiprávní útok, nemusí škodu hradit (jedná se zde o nutnou obranu). Je ovšem nutné posuzovat přiměřenost daného jednání. Podobné pravidlo platí i pro krajní nouzi.

3.5.4 Hlava IV: Závazky z jiných právních důvodů

Ten, kdo se na úkor jiného bez spravedlivého důvodu obohatí, musí ochuzenému vrátit to, o co ho připravil. Bezdůvodně se obohatí hlavně ten, kdo získá majetkový prospěch bez právního důvodu, z právního důvodu, který odpadl, nebo protiprávním užitím cizí hodnoty. Dlužník, co splatil dluh, který je nežalovatelný, promlčený, nebo neplatný nemá nárok na vrácení zaplaceného dluhu. V případě, že k tomuto hrazení byl dlužník přiveden lstí, donucen hrozbou, nebo zneužitím závislosti, má nárok na vrácení splaceného dluhu

Poctivý příjemce je nucen vydat to, co nedopatřením nabyl (třeba mu někdo zaslal omylem peníze na účet). Ten, kdo předmět bezdůvodného obohacení vydává, má nárok na náhradu nutných nákladů, které na věc vynaložil.

V případě, že se někdo vmísí do záležitostí někoho jiného bez oprávnění, odpovídá za následky z toho vzniklé. Osobě, která zachrání cizí věc od nevyhnutelné ztráty, náleží přiměřená odměna. Tato odměna může činit maximálně 10% z ceny věci + náhrada

vynaložených výdajů. V případě, že někdo jedná s úmyslem ochránit cizí záležitost, má nárok na účelně vynaložené výdaje, třebaže se to nakonec nepodařilo.

3.6 Část pátá: Ustanovení společná, přechodná a závěrečná

Tato část se v §3015-§3081 věnuje ve dvou hlavách společným, přechodným a závěrečným ustanovením. Dochází zde hlavně k dovysvětlení některých z již uváděných pojmů. Říká například, kdo je opatrovníkem po smrti opatrovníka do doby jmenování nového.

3.6.1 Hlava I: Ustanovení společná

Na počátku je řečeno, že tento zákon zapracovává některé právní směrnice Evropské unie. Poté je zde řečeno, že práva u soudu nebo u soudního řízení se použijí obdobně při řízení před rozhodcem. Dále je řečeno, že ustanovení o právech a povinnostech manželů se použijí obdobně i u registrovaných partnerů. Za zahraniční osobu je považována fyzická osoba s bydlištěm mimo území České republiky a právnická osoba se sídlem mimo území České republiky. Uvádí se zde i mnoho dalších skutečností.

3.6.2 Hlava II: Ustanovení přechodná a závěrečná

Zde se říká, že práva a povinnosti se řídí tímto zákoníkem dnem nabytí účinnosti. Dále uvádí, že osoby, které byly zbaveny způsobilosti k právním úkonům, nebo jim tato způsobilost byla omezena, nabudou svéprávnosti nejpozději do tří let od nabytí účinnosti tohoto zákona, pokud soud nerozhodne jinak. Lhůty, které jsou počítány podle dosavadních právních předpisů, budou tak počítány nadále, tedy i po nabytí účinnosti tohoto zákona. Věci, které náleží k obvyklému vybavení domácnosti, přestávají být dnem nabytí účinnosti zákona součástí společného jmění manželů. Stavba, která není v současnosti součástí pozemku, na kterém stojí, stává se jeho součástí za předpokladu, že majitelem stavby a pozemku je ta samá osoba. Právnické osoby, u kterých odporuje název tomuto zákonu, se musí do dvou let od nabytí účinnosti zákona přejmenovat.

V předposledním paragrafu se zákoník věnuje výčtu zákonů, částí zákonů a vyhlášek, které se ruší a v posledním paragrafu 3081 říká, že účinnost zákona je od 1.1.2014.

4 Zhodnocení a shrnutí významu nového občanského zákoníku

4.1 Zhodnocení nového občanského zákoníku a doporučení ke zlepšení

Nový občanský zákoník je v porovnání se stávajícím dost obsáhlý. Obsahuje 5 částí a 3081 paragrafů. V tomto počtu paragrafů se zabývá velikým množstvím různých problémů lidského života, především života v soukromé sféře.

Tento zákon spojuje do jednoho zákona velké množství doposud oddělených zákonů, jako příklad lze uvést zákon o rodině. Zrovna v části o rodině ovšem zákon poměrně často odkazuje na zákon o registrovaném partnerství, je tedy otázkou, proč tento zákon není součástí občanského zákoníku. Oproti tomu se občanský zákoník věnuje poměrně zevrubně například popisu nadací a nadačních fondů. Je otázka, jestli to opravdu patří do tohoto zákona a nebylo-by bývalo lepší je ponechat v odděleném zákoně.

Zákon popisuje některé věci a skutečnosti možná až do moc velikých detailů. Jako příklad lze uvést, že v §505 říká, že součástí věci je vše, co k věci podle povahy věci náleží a nemůže být od ní odděleno a v následných paragrafech popisuje, že součástí pozemku jsou budovy, rostlinstvo,...

Občanský zákoník používá také velké množství slov, které se v běžném životě nevyskytují, a většina lidí tyto slova vůbec nezná. Jako příklad lze uvést slova jako pacht (dlouhodobý pronájem půdy), výprosa (popisována v kapitole 3.5.2), odúmrt' (v případě, že není žádný dědic), nebo rozhrada (plot a jiný typ oddělení pozemku). Pokud je nutné tyto, ale i jiná málo známá slova v zákoně používat, bylo by vhodné k zákonu doplnit slovníček, kde tato slova budou vysvětlena.

Další slova zde používaná nelze považovat za česky šťastně formulovaná. Jako příklad lze uvést sňateční obřad (obvykle by člověk použil slovo svatební obřad) nebo slovo půjčitel (tedy ten, kdo poskytne půjčku).

V zákoně se vyskytují i celé věty, které svojí jazykovou skladbou připomínají návrat do minulého století. Jako příklad lze uvést třeba §24, kde je napsáno: Každý člověk odpovídá za své jednání, je-li s to posoudit je a ovládnout.

Z důvodu existence některých feministických hnutí by bylo možná lepší, kdyby se v kapitole o manželství vyskytovala slova manžel a manželka, a ne jeden manžel a druhý manžel, i když by to zákon trochu prodloužilo.

Celkově by bylo lepší, aby si zákonodárci tento zákoník ještě jednou přečetli a navrhli určité zeštíhlení zákoníku, odstranění popisů, které vychází z logiky věci, a aby byly odstraněny výrazy, u kterých málokdo ví, co znamenají (pokud to samozřejmě jde).

Ovšem občanský zákoník přináší i velké množství pozitiv, které v celkovém vyznění zákoníku převažují. Jako příklad lze uvést, že už zvíře nebude považováno za věc, což bylo na současném zákoníku často kritizováno.

Vzhledem k důležitosti nového zákona a jeho dlouhým přípravám je důležité, aby tento zákon nabyl účinnosti 1.1.2014. Důležité to je hlavně z důvodu pravděpodobného výsledku voleb do Poslanecké sněmovny v roce 2014. Lze totiž očekávat, že pokud nebude nový občanský zákoník již účinný, dojde po několikátém odkladu ke zrušení nového občanského zákoníku.

4.2 Shrnutí významných změn v novém občanském zákoníku

Význam nového občanského zákoníku zasahuje do každodenních činností běžného občana.

S nabytím účinnosti nového občanského zákoníku bude zrušeno více než 100 doposud platných právních norem. Z neznámějších zákonů dojde ke zrušení zákona o rodině, obchodního zákoníku, zákona o vlastnictví bytů, atd.. Z důvodu nového občanského zákoníku a celkové rektifikaci soukromého práva dochází v mnoha dalších předpisech k větším či menším změnám.

V zájmu nového občanského zákoníku stojí především člověk. Za velmi důležité lze považovat, že osoba už nebude moci být zbavena zcela své svéprávnosti. Nově lze člověka zbavit svéprávnosti pouze částečně, tedy pouze v určitých částech právních úkonů (svatba, prodej majetku,...).

Další důležitou a významnou částí je spojení právní úpravy, která se v současnosti nachází jak v občanském zákoníku, tak v zákoníku obchodním. Nemělo by tudíž již docházet k tomu, že dvě právní skutečnosti pro běžného občana v podstatě stejné (například půjčka peněz u banky, nebo od kamaráda) budou posuzovány podle dvou různých předpisů.

V otázce věci přináší tento zákon významné změny oproti současné právní úpravě. Nejznámější změnou, jak je již uváděno, bude to, že zvíře nebude postaveno na roveň věci. Další změnou je, že budovy a pozemky, na kterých tyto budovy stojí, už od sebe nebudou

právně odděleny. Zároveň tento zákon dává možnost zřídit si tzv. výměnek známý ze starších knížek povinné četby k maturitě.

K významným změnám dochází taktéž v části o dědění. Je zde jednak posílena vůle jednotlivce, jak naloží se svým majetkem po smrti. Zde se například obnovuje institut dědické smlouvy, dále může pozůstalý zanechat odkaz, komu bude náležet malá část dědictví a rovněž ruší nutnost uvedení podmínky při vydědění potomka. V dědění dochází taktéž k rozšíření tříd dědiců ze současných čtyř na šest. Zde je hlavním důvodem to, aby co nejvíce majetku zůstalo v rodinách a nedědil tudíž stát.

Další významná změna se nalézá v rodinném právu, kdy věci sloužící k běžnému chodu domácnosti přestanou být společným jměním manželů.

Jak je již uváděno, význam nového občanského zákoníku je opravdu veliký a zasáhne každého člověka v zemi. Z tohoto důvodu také plánuje ministerstvo spravedlnosti masivní informační kampaň.

Závěr

Bakalářská práce byla věnována novému občanskému zákoníku. Rozdělil jsem jí do čtyř kapitol.

První kapitolu jsem věnoval shrnutí současného stavu soukromého práva v České republice. Na začátku kapitoly stručně popisuji Ústavu České republiky a poté Listinu základních práv a svobod. Největší prostor v této kapitole jsem věnoval stávajícímu občanskému zákoníku. Zde se nejprve zmiňuji o dvou předcházejících občanských zákonících, tedy zákoníku z roku 1811 a poté o zákoníku z roku 1950. Dále jsem uvedl největší legislativní změnu u občanského zákoníku, tedy změnu z roku 1991, kdy byly zrušeny tři části. Poté dochází k popisu všech v současnosti platných částí občanského zákoníku, kde jsem vybíral pasáže, které mne zaujaly. Závěr kapitoly jsem nejprve věnoval výčtu dalších v současnosti platných zákonů, jako je například zákon o rodině a v neposlední řadě i mezinárodním smlouvám.

Ve druhé kapitole jsem popisoval vznik nového občanského zákoníku. Nejprve jsem zmínil důvody, které vedly ke vzniku nového občanského zákoníku. Dále jsem se věnoval legislativnímu procesu, tedy jak popisu historie vzniku nového občanského zákoníku, tak jeho schvalovacímu procesu v Parlamentu České republiky. Z důvodů, že někteří politici si přejí odložit účinnost tohoto zákona, jsem zařadil část, kde se věnuji této diskuzi o odložení účinnosti. Závěr této kapitoly tvoří popis dalších legislativních změn vztahujících se na nový občanský zákoník. Blíže jsem zde zmínil dva zákony, a to zákon o obchodních korporacích a zákon o mezinárodním právu soukromém.

Třetí kapitolu jsem věnoval popisu samotného nového občanského zákoníku. Postupně jsem se zde zmínil každou z jeho pěti částí a rovněž jsem se zde zabýval popisem obsahu jednotlivých hlav. Snažil jsem se vybrat pasáže, které považuji za důležité, nebo které mě z nějakého důvodu zaujaly, tedy podobně, jako u stávajícího občanského zákoníku.

Poslední, tedy čtvrtou kapitolu jsem zasvětil zhodnocení nového občanského zákoníku a shrnutí významných změn oproti stávající legislativě. Moje hodnocení vyznívá asi až moc kriticky, ale tak negativně to nevidím a považuji za důležité, aby občanský zákoník začal platit ke schválenému datu, tedy prvnímu lednu příštího roku.

Použitá literatura

- [1] BŘÍZA, Petr. *Idnes.cz*. In: *Idnes.cz: finance* [online]. 2012. vyd. [cit. 2013-03-08]. Dostupné z: http://finance.idnes.cz/novy-zakon-o-mezinarodnim-pravu-soukromem-je-pro-praxi-prinosem-phk-/pravo.aspx?c=A120817_155730_pravo_vr
- [2] ČORNEJ, Petr. A KOLEKTIV. *Kdy, kde, proč se stalo v českých dějinách*. první. Praha: Reader's Digest výběr, 2001. ISBN 80-86196-33-x.
- [3] Dědické právo, konkrétní změny. In: *Justice.cz* [online]. [cit. 2013-04-19]. Dostupné z: <http://obcanskyzakonik.justice.cz/cz/dedicke-pravo/konkretni-zmeny/dediccka-smlouva.html>
- [4] DOLEČEK, Marek. *Businessinfo*. *Businessinfo* [online]. 2008 [cit. 2013-03-08]. Dostupné z: <http://www.businessinfo.cz/cs/clanky/mezinarodni-pravo-soukrome-smlouvy-opu-4569.html>
- [5] Doprovodné předpisy zákon o obchodních korporacích. In: *Justice.cz* [online]. [cit. 2013-03-15]. Dostupné z: <http://obcanskyzakonik.justice.cz/cz/doprovodne-predpisy/7-vlada-schvalila-velkou-cast-doprovodne-legislativy.html>
- [6] Důvodová zpráva k novému občanskému zákoníku. In: *Psp* [online]. [cit. 2013-03-15]. Dostupné z: <http://www.psp.cz/sqw/text/tiskt.sqw?O=6&CT=362&CT1=#prilohy>
- [7] Důvodová zpráva k zákonu měnícího účinnost občanského zákoníku. In: *Psp.cz* [online]. [cit. 2013-03-15]. Dostupné z: <http://www.psp.cz/sqw/text/tiskt.sqw?O=6&CT=839&CT1=0>
- [8] FELIX, Roman a André VOJTEK. Návrh nového občanského zákoníku v kontextu 21. století. In: *Epravo.cz* [online]. [cit. 2013-04-19].
- [9] *Justice.cz*. *Nový občanský zákoník* [online]. [cit. 2013-03-15]. Dostupné z: obcanskyzakonik.justice.cz/cz/legislativni-proces.html
- [10] Ministerstvo zahraničních věcí. *Www.mvz.cz* [online]. 2013 [cit. 2013-02-28]. Dostupné z: http://www.mzv.cz/public/df/a5/49/75578_665767_sez120106.pdf
- [11] SCHELLE, Karel a Ilona SCHELLEOVÁ. *Civilní kodexy 1811-1950-1964*. 1993, první. Brno: Doplněk. ISBN 80-85765-08-x.
- [12] Schvalovací proces občanského zákoníku. *Psp* [online]. [cit. 2013-03-15]. Dostupné z: <http://www.psp.cz/sqw/historie.sqw?o=6&t=362>
- [13] usnesení č.2/1993 Sb., Listina základních práv a svobod, ve znění pozdějších předpisů
- [14] ústavní zákon č.1/1993 Sb., Ústava České republiky, ve znění pozdějších předpisů
- [15] Vláda. In: *Vlada.cz* [online]. [cit. 2013-03-15]. Dostupné z: [racek.vlada.cz/usneseni/usneseni_webtest.nsf/0/A9A3945FD36EB02CC125789D0038A22D/\\$FILE/357%20uv110518.0357.pdf](http://racek.vlada.cz/usneseni/usneseni_webtest.nsf/0/A9A3945FD36EB02CC125789D0038A22D/$FILE/357%20uv110518.0357.pdf)

- [16] Vláda přijala návrh nového občanského zákoníku. *Vlada.cz* [online]. [cit. 2013-04-19]. Dostupné z: <http://www.vlada.cz/cz/media-centrum/aktualne/vlada-prijala-navrh-noveho-obcanskeho-zakoniku--84191/>
- [17] VIKTORA, Antonín. Nový zákoník rozdělil Kalouska a Schwarzenbergra. *MF DNES*. 2013, roč. 24, č. 49. ISSN 12101168.
- [18] zákon č.40/1964 Sb., občanský zákoník, ve znění pozdějších předpisů
- [19] zákon č.513/1991Sb., obchodní zákoník, ve znění pozdějších předpisů
- [20] zákon č.89/2012 Sb., občanský zákoník
- [21] zákon č.90/2012 Sb., zákon o obchodních společnostech a družstvech
- [22] zákon č.91/2012 Sb., o mezinárodním právu soukromém